

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Σπουδών:
«Αθλητικές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνιολογία, Ανθρωπολογία»

Διπλωματική Εργασία

«Συλλογικές Μορφές Οργάνωσης των Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων
στη σύγχρονη Ελλάδα»

Ελένη Κουμαριανού (Α.Μ. 507663)

Α' Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Πατρικίου Αλεξάνδρα

ΑΘΗΝΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Copyright © ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ, 2023

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του φοιτητή («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

Βεβαιώνω ότι η παρούσα διπλωματική εργασία είναι αποτέλεσμα προσωπικής μου εργασίας και δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής. Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής, παρατίθενται ως παραπομπές και συμπεριλαμβάνονται επιπλέον στο πεδίο της βιβλιογραφίας.

Υπογραφή

ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ABSTRACT	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
Σχεδιασμός Έρευνας.....	5
Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	6
Ποιοτική Έρευνα.....	6
Μέσο Συλλογής Δεδομένων	7
Πληθυσμός Μελέτης-Δειγματοληψία.....	8
Τόπος και χρόνος Διεξαγωγής της έρευνας	8
Ηθικά Ζητήματα	8
Ερευνητικά Προβλήματα.....	9
Δομή Εργασίας	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η βιομηχανία του fitness	11
1.1 Η παγκόσμια βιομηχανία του fitness	11
1.2 Η βιομηχανία του fitness στην Ελλάδα	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Επαγγελματικές Οργανώσεις στο χώρο των Ελληνικών Ιδιωτικών Γυμναστηρίων	15
2.1 Ιστορικά στοιχεία των συλλογικών μορφών οργάνωσης των γυμναστηριούχων στη σύγχρονη Ελλάδα	15
2.2 Σκοπός ίδρυσης των Συλλόγων των Γυμναστηριούχων και οι Διεκδικήσεις τους.....	17
2.3 Δράσεις των Συλλογικών Μορφών Οργάνωσης των Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων	24
2.4 Κοινωνική Προσφορά των Συλλόγων.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Θεσμικό Πλαίσιο Λειτουργίας των Γυμναστηρίων	30
3.1 Ανασκόπηση της ελληνικής νομοθεσίας αναφορικά με το νομικό πλαίσιο λειτουργίας και αδειοδότησης των γυμναστηρίων	30
3.2 Βασικό πρόβλημα των Συλλόγων: Η ύπαρξη μη αδειοδοτημένων χώρων εκγύμνασης-Ο αθέμιτος ανταγωνισμός.....	34
3.3 Αλλαγές στο νομικό πλαίσιο λειτουργίας των γυμναστηρίων-Αποτελέσματα των δράσεων των γυμναστηριούχων	37
Κεφάλαιο 4. Πανδημία και Συλλογικές Μορφές Οργάνωσης των Ελλήνων Γυμναστηριούχων	40
4.1 Νομικό πλαίσιο λειτουργίας των γυμναστηρίων κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19 και οι θέσεις-διεκδικήσεις των γυμναστηριούχων κατά τη συγκεκριμένη περίοδο	40
4.2: Αποτελέσματα των ενεργειών των Συλλόγων αναφορικά με τις διεκδικήσεις τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Συμπεράσματα	53
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	56
ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	57
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	58

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η βιομηχανία του fitness αποτελεί ένα χώρο, ο οποίος κατά τον τελευταίο μισό αιώνα, αναπτύσσεται ραγδαία παγκοσμίως. Τα τελευταία δέκα (10) χρόνια, ο αριθμός των χρηστών της αναφερόμενης βιομηχανίας, αυξήθηκε κατά 72%. Στον ελληνικό χώρο, η ανάπτυξη της αγοράς του fitness, κατά την τελευταία δεκαετία, ήταν σχεδόν ανύπαρκτη λόγω της οικονομικής κρίσης, αλλά παρόλα αυτά υπάρχουν πολλοί επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω χώρο και υπάρχει περιθώριο ανέλιξης, ειδικά στις μέρες μας όπου ο υγιεινός τρόπος ζωής αποτελεί μεγάλη τάση.

Επιπλέον, στην Ελλάδα, ο κλάδος των γυμναστηρίων επηρεάστηκε σημαντικά από την πανδημία του covid-19, καθώς οι επιχειρηματίες του κλάδου αναγκάστηκαν να κλείσουν τις επιχειρήσεις τους για σχεδόν δέκα (10) μήνες, στο πλαίσιο επιβολής των μέτρων κατά της διασποράς του κορωνοϊού SARS-COV-2 από τον κρατικό μηχανισμό. Οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων καλούνται να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες, να τις αντιμετωπίσουν και γεννάται, ακόμα περισσότερο, η ανάγκη αναδιοργάνωσης των υπάρχοντων κλαδικών οργάνων, αλλά και δημιουργίας νέων τοπικών συλλογικών μορφών οργάνωσης με στόχο τη διαφύλαξη και προστασία των συμφερόντων του κλάδου τους.

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια περιγραφική μελέτη, η οποία έχει ως στόχο να ερευνήσει τις συλλογικές μορφές οργάνωσης των γυμναστηριούχων στη σύγχρονη Ελλάδα και συγκεκριμένα να μελετήσει τις δράσεις τους, τις διεκδικήσεις τους, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, καθώς και την κοινωνική προσφορά τους. Επιπλέον στόχος είναι να αναδείξει τις δράσεις που ανέλαβαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν από τα σχέδια νόμου τα οποία έχουν θεσπιστεί, τη δυνατότητα ύπαρξης ενός ενιαίου συλλόγου-ομοσπονδίας όπου θα υποστηρίζει, θα αναζητά λύσεις και θα αντιμετωπίζει τυχόν προβλήματα που εμφανίζονται στον κλάδο των ιδιοκτητών γυμναστηρίων. Προκειμένου για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου διεξήχθη ποιοτική έρευνα, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της ημι-δομημένης συνέντευξης, ενώ το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν εννέα (9) Πρόεδροι Συλλογικών Μορφών Οργάνωσης Γυμναστηριούχων.

Τα συμπεράσματα, τα οποία προκύπτουν από την έρευνα είναι ότι το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι γυμναστηριούχοι είναι το υπάρχων θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και αδειοδότησης των επιχειρήσεών τους, το οποίο χρειάζεται αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό, καθώς και ο αθέμιτος ανταγωνισμός, ο οποίος δημιουργείται από την ύπαρξη μη αδειοδοτημένων χώρων. Επίσης η πανδημία του covid-19 και η μεγάλη ζημία που προκάλεσε στον κλάδο των γυμναστηρίων αποτέλεσε το έναυσμα για τη δραστηριοποίηση και κινητοποίηση των κλαδικών οργάνων, για τη

δημιουργία νέων μορφών συλλογικής οργάνωσης σε όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας, καθώς και την έναρξη διαδικασιών για τη δημιουργία ενός δευτεροβάθμιου συλλογικού οργάνου. Τέλος μια πρόταση για μελλοντική έρευνα θα ήταν να εξετάσει αν η δραστηριοποίηση που υπάρχει σήμερα στον κλάδο των γυμναστηρίων συνεχίσει να υπάρχει και στο μέλλον, όταν το πρόβλημα βιωσιμότητας των επιχειρήσεων τους εκλείψει ή δεν είναι τόσο έντονο, καθώς και αν κατορθώθηκε η δημιουργία του δευτεροβάθμιου συλλογικού οργάνου και κατά πόσο συνέβαλε στη λύση των διαχρονικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κλάδος ή όχι.

Γενικότερα η βιομηχανία του fitness αποτελεί ένα χώρο, ο οποίος εμφανίστηκε τον τελευταίο μισό αιώνα και επομένως ως ένας νεοεμφανιζόμενος χώρος, δίνει τη δυνατότητα για μελέτη και έρευνα προς διάφορες κατευθύνσεις.

Λέξεις κλειδιά: Συλλογικές Μορφές Οργάνωσης, Ιδιωτικά Γυμναστήρια, Βιομηχανία Fitness, Συνδικαλισμός.

ABSTRACT

The fitness industry is a field that over the last half century has been growing rapidly worldwide. In the last ten (10) years, the number of users of the mentioned industry has increased by 72%. In Greece, the growth of the fitness market, during the last decade, was almost non-existent due to the economic crisis, but nevertheless there are many entrepreneurs operating in this field and there is room for advancement, especially nowadays where a healthy lifestyle is a big trend.

In addition, in Greece, the gym sector was significantly affected by the covid-19 pandemic, as entrepreneurs in the sector were forced to close their businesses for almost ten (10) months, as part of the imposition of measures against the spread of the SARS-COV-2 coronavirus by the Government. Gym owners are called upon to adapt to the new conditions, to deal with them, and even more so, the need arises to reorganize the existing sectoral bodies, but also to create new local collective forms of organization with the aim of safeguarding and protecting the interests of their industry.

This thesis is a descriptive study, which aims to investigate the collective forms of organization of gymnasts in modern Greece and specifically to study their actions, their claims, the problems they face, as well as their social contribution. In addition, the aim is to highlight the actions they have taken during the covid-19 pandemic, the problems they face from the draft laws that have been adopted, the possibility of having a single club-federation where it will support, seek solutions and address any problems that appear in the sector of gym owners. In order to achieve the above goal, qualitative research was carried out, using the method of semi-structured interviewing, while the sample of the study consisted of nine (9) Presidents of Collective Forms of Organization of Gymnasts.

The conclusions that emerge from the research are that the main problem faced by gymnasts is the existing institutional framework for the operation and licensing of their businesses, which needs revision and modernization, as well as unfair competition, which is created by the existence of unlicensed premises. Also, the covid-19 pandemic and the great damage it caused to the gym sector was the trigger for the activation and mobilization of sectoral bodies, for the creation of new forms of collective organization in all geographical regions of Greece, as well as the initiation of procedures for the creation of an appellate collegiate body. Finally, a proposal for future research would be to examine whether the activity that exists today in the gym industry continues to exist in the future, when the problem of the viability of their businesses disappears or is not so acute, as well as whether the creation of the appellate collegiate body was achieved and whether it contributed to the solution of the long-standing problems faced by the industry or not.

In general, the fitness industry is a space that has appeared in the last half century and therefore as an emerging space, giving the opportunity for study and research in various directions.

Key words: Collective Forms of Organization, Private Gyms, Fitness Industry, Trade Unionism.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συμμετοχή στο γυμναστήριο είναι μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες μορφές σωματικής δραστηριότητας, κατά τον τελευταίο μισό αιώνα, καθώς για εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο το fitness και η βελτίωση της φυσικής κατάστασης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητάς τους. Το γεγονός αυτό οδήγησε μεγάλο αριθμό ατόμων να επιχειρεί στον κλάδο των γυμναστηρίων. Το άμεσο πεδίο στο οποίο θα εφαρμοστεί αυτή η έρευνα είναι η μελέτη των συλλογικών μορφών οργάνωσης των γυμναστηριούχων στη σύγχρονη Ελλάδα, καθώς η αύξηση των ατόμων που επιχειρούν στον εν λόγω κλάδο, συνέβαλε στην ανάγκη δημιουργίας συνδικαλιστικών οργάνωσεων, από τους ιδιοκτήτες γυμναστηρίων, προκειμένου για την προάσπιση και διεκδίκηση των συμφερόντων του κλάδου τους.

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια περιγραφική μελέτη, η οποία έχει ως στόχο να ερευνήσει τις συλλογικές μορφές οργάνωσης των ιδιοκτητών γυμναστηρίων στη σύγχρονη Ελλάδα, να χαρτογραφήσει τα ιστορικά στοιχεία αναφορικά με την ίδρυση των εν λόγω συλλόγων και το σκοπό της ίδρυσής τους, να μελετήσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος τους, τις θέσεις τους και τις διεκδικήσεις τους απέναντι στην πολιτεία, καθώς και την προσφορά τους προς το κοινωνικό σύνολο. Επιπλέον στόχος είναι τόσο η ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο επιδιώκεται η πραγματοποίηση και επίτευξη των στόχων και διεκδικήσεων των αναφερόμενων συλλογικών οργάνων όσο και ο τρόπος προβολής των επιχειρήσεών τους στην κοινωνία.

Κατά τη διεξαγωγή της εργασίας αναδείχθηκε ότι η πανδημία του covid-19 επηρέασε σημαντικά τις συλλογικές μορφές οργάνωσης των γυμναστηριούχων και διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο αφενός στη δραστηριοποίηση και αναδιοργάνωσή τους και αφετέρου στην έντονη διεκδίκηση τόσο διαχρονικών ζητημάτων που απασχολούσαν τον κλάδο όσο και νέων προβλημάτων που εμφανίστηκαν, εξαιτίας των μέτρων προστασίας κατά της πανδημίας, που πάρθηκαν από τον κρατικό μηχανισμό. Η ανωτέρω διαπίστωση συνέβαλε στο να ενταχθεί, στην παρούσα εργασία, ένα κεφάλαιο, το οποίο να αναφέρεται αποκλειστικά στην πανδημία και στο πως επηρέασε τις κλαδικές οργανώσεις των ιδιοκτητών γυμναστηρίων.

Σχεδιασμός Έρευνας

Στην παρούσα εργασία αφού εξετάστηκαν με προσοχή οι στόχοι και τα ερευνητικά ερωτήματα που είχαν τεθεί, η διεξαγωγή μιας ποιοτικής έρευνας κρίθηκε ότι ήταν η κατάλληλη, διότι το ζήτημα που ερευνάται αφορά στο σκοπό και στις διεκδικήσεις των συλλογικών μορφών οργάνωσης των ιδιοκτητών των γυμναστηρίων στην σύγχρονη Ελλάδα. Σκοπός ήταν να μελετηθούν

οι σύλλογοι που έχουν δημιουργηθεί στην ελληνική επικράτεια, οι συνθήκες υπό τις οποίες δημιουργήθηκαν, οι δράσεις τους, τα πιστεύω τους, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και όχι απλά να βρεθούν οι συλλογικές μορφές στο σύνολό τους.

Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων

Ποιοτική Έρευνα

Μέσω της ποιοτικής έρευνας πραγματοποιείται διερεύνηση και ερμηνεία διαφόρων διαστάσεων όπως είναι οι ανθρώπινες πεποιθήσεις, οι στάσεις, οι συμπεριφορές, οι αντιλήψεις, οι απόψεις και οι γνώσεις οι οποίες δεν είναι δυνατόν να εξεταστούν μέσω της ποσοτικής έρευνας (Silverman, 2000, Greenhalgh & Taylor. 1999).

Είναι δύσκολο να αποδοθεί ένας συγκεκριμένος ορισμός για την ποιοτική έρευνα, διότι διαπιστώνεται από τη βιβλιογραφία μια ασάφεια και σύγχυση σχετικά με το τι είναι ποιοτική έρευνα. Υπάρχει λοιπόν μια πολυπλοκότητα στο να οριστεί. Σύμφωνα με τους Denzin & Lincoln (2005:3) *«Η ποιοτική έρευνα είναι μια πλασιοθετημένη δραστηριότητα, η οποία τοποθετεί τον παρατηρητή στον κόσμο. Αυτή συνίσταται σε ένα σύνολο ερμηνευτικών και υλικών πρακτικών, οι οποίες κάνουν τον κόσμο ορατό. Αυτές οι πρακτικές μετασχηματίζουν τον κόσμο. Μετατρέπουν τον κόσμο σε μια σειρά από αναπαραστάσεις του εαυτού, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων πεδίου, των συνεντεύξεων, των συνομιλιών, των φωτογραφιών, των μαγνητοφωνήσεων και των σημειώσεων στα ημερολόγια. Σε αυτό το επίπεδο η ποιοτική έρευνα περιλαμβάνει μια ερμηνευτική, νατουραλιστική προσέγγιση στον κόσμο. Αυτό σημαίνει ότι οι ποιοτικοί ερευνητές μελετούν τα πράγματα στο φυσικό τους πλαίσιο, επιχειρώντας να δώσουν νόημα ή να ερμηνεύσουν τα φαινόμενα με όρους των νοημάτων που οι άνθρωποι δίνουν σε αυτά».*

Η ποιοτική έρευνα είναι η έρευνα που πραγματοποιείται χωρίς τη χρήση αριθμητικών δεδομένων και μαθηματικών υπολογισμών. Σε αντιδιαστολή με την ποσοτική έρευνα η οποία αναφέρεται «στη συλλογή και την ανάλυση αριθμητικών δεδομένων με σκοπό τη μέτρηση «ποσοτήτων» και τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ διαφορετικών παραμέτρων (μεταβλητών)» (Σπύρος, 2019: 5), η ποιοτική έρευνα «επιχειρεί να συλλάβει «ποιότητες» που δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν (συναισθήματα, σκέψεις, εμπειρίες), παρά μόνο να ερμηνευθούν (Σπύρος, 2019: 5). Σε αυτού του τύπου την έρευνα γίνεται αποδεκτή η άποψη πως αυτό που βλέπει κανείς ως πραγματικό είναι υποκειμενικό/διυποκειμενικό, προσωπικό και κατασκευασμένο, βάσει των κοινωνικο-ιστορικών και πολιτισμικών δεδομένων και ο ερευνητής καλείται να το καταλάβει στη δυναμική του διάσταση (Ισαρη & Πούρκος, 2015).

Ουσιαστικά εξετάζονται τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουν τεθεί «εκ των έσω», διαμέσου των εμπειριών, της οπτικής και των ιστοριών, που οι συμμετέχοντες έχουν βιώσει, προσεγγίζοντας ολιστικά τα δεδομένα (Τσώλης, 2013). Η ποιοτική έρευνα είναι εξίσου σημαντική διότι συνεισφέρει στο να διερευνηθούν ερωτήματα για τα οποία δεν υπάρχουν αρκετές γνώσεις και δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης θεωριών για αυτά.

Μέσο Συλλογής Δεδομένων

Στην έρευνα αυτή για τη συλλογή δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η συνέντευξη, δεδομένου ότι για την έρευνα απαιτείται η συλλογή όσο το δυνατόν περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τις στάσεις και τις απόψεις των συλλογικών οργάνων και ο καταλληλότερος τρόπος ήταν αυτός της συνέντευξης. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκε η μορφή της ημι-δομημένης συνέντευξης, «η οποία εμπεριέχει σειρά τυποποιημένων ερωτήσεων, αλλά δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να προσθέσει ad hoc ερωτήσεις που προκύπτουν στο αλληλεπιδραστικό περιβάλλον της έρευνας» (Ζαϊμάκης, 2019: 20). Οι συνεντεύξεις πάρθηκαν από τους Προέδρους των κάτωθι Συλλόγων :

- «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων»
- «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής»
- «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αχαΐας»
- «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου»
- «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης»
- «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Λάρισας»
- «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Μαγνησίας»
- «Σύλλογος Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Ρεθύμνου»
- «Σύλλογος Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Χανίων»

Υπήρχαν προκαθορισμένες ερωτήσεις, αλλά παράλληλα δίνονταν η δυνατότητα ευέλικτων ερωτήσεων, ανάλογα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων.

Η συνέντευξη σαν μέσο συλλογής δεδομένων αποσκοπεί στην εις βάθος κατανόηση και μελέτη των προσωπικών απόψεων, αντιλήψεων, πεποιθήσεων των ατόμων που συνδέονται με το ερευνητικό ερώτημα (Ζαϊμάκης, 2019: 20). Επιπρόσθετα η συνέντευξη χρησιμοποιείται, όπως προαναφέρθηκε και στη μέθοδο συλλογής δεδομένων, όταν οι ερευνητές έχουν στην κατοχή τους λίγα δεδομένα για το ερευνητικό ερώτημα που ερευνούν. Μέσω της ημι-δομημένης συνέντευξης υπάρχει η δυνατότητα καθοδήγησης των συμμετεχόντων, ώστε να επικεντρωθούν στα ερευνητικά ερωτήματα και να μη βγει εκτός θέματος η συνέντευξη.

Πληθυσμός Μελέτης-Δειγματοληψία

Ο όρος δειγματοληψία αναφέρεται ουσιαστικά στη μέθοδο που θα χρησιμοποιηθεί από τον ερευνητή και αφορά τους συμμετέχοντες, δηλαδή τον πληθυσμό των ατόμων που θα συμπεριληφθούν στη μελέτη. Οι κοινωνιολόγοι ενδιαφέρονται συχνά για τα χαρακτηριστικά ενός μεγάλου αριθμού ατόμων, το οποίο θα ήταν αδύνατο να μελετηθεί με άμεσο τρόπο. Για τον ανωτέρω λόγο, οι έρευνες περιορίζονται σε ένα δείγμα, το οποίο θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού που θέλουμε να ερευνήσουμε, προκειμένου να επιτευχθεί η αξιοπιστία και εγκυρότητα της έρευνας. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιείται, συνήθως, η τυχαία δειγματοληψία, «όπου το δείγμα επιλέγεται έτσι ώστε κάθε μέλος ενός πληθυσμού να έχει την ίδια πιθανότητα να συμπεριληφθεί σε αυτό» (Giddens, 2009: 702).

Στη συγκεκριμένη έρευνα δεν απαιτείται ένα τυχαίο και αντιπροσωπευτικό δείγμα, ώστε να εξαχθούν γενικά συμπεράσματα, αλλά ένα δείγμα πληθυσμού, το οποίο να σχετίζεται με ερευνητικά ζητήματα που μελετώνται. Ως εκ τούτου, στην παρούσα εργασία, η ερευνήτρια επικεντρώθηκε στην ερευνητική υπόθεση και στις διαστάσεις αυτής, οι οποίες καθόρισαν τα χαρακτηριστικά τα οποία όφειλαν να πληρούν οι υποψήφιοι συμμετέχοντες, ώστε να μπορούν να καλύψουν με τις απαντήσεις τους το μεγαλύτερο μέρος των ερευνητικών ερωτημάτων. Ο πληθυσμός μελέτης της παρούσας έρευνας απαρτίζεται από Προέδρους των συλλογικών οργάνων των γυμναστηριούχων. Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν εννέα (9) Πρόεδροι και η επιλογή του δείγματος έγινε με σκόπιμη δειγματοληψία, διότι στόχος της παρούσας μελέτης είναι η αξιοπιστία της μελέτης και όχι να είναι γενικευμένη.

Τόπος και χρόνος Διεξαγωγής της έρευνας

Πραγματοποιήθηκαν ξεχωριστά εννέα (9) διαφορετικές συνεντεύξεις εξ αποστάσεως διαμέσου viber, κατά το χρονικό διάστημα από 29-06-2022 έως 26-07-2022. Η επιλογή του χρόνου έγινε από τους συνεντευξιαζόμενους, προκειμένου να διευκολυνθούν. Αρχικά οι συμμετέχοντες ενημερώνονταν για το σκοπό της έρευνας και λάμβαναν μέρος προαιρετικά. Η διάρκεια των συνεντεύξεων διήρκεσε περίπου δέκα πέντε (15) με σαράντα (40) λεπτά. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης παρατηρήθηκε ο τόνος της φωνής των συνεντευξιαζόμενων, ώστε να κατανοηθούν οι βαθύτερες έννοιες.

Ηθικά Ζητήματα

Όταν αναφέρονται ηθικά ζητήματα, αυτά αφορούν κατά βάση, την αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων και των ερευνητών και στόχο έχουν αφενός να διαφυλάξουν τα δικαιώματα

των συμμετεχόντων και αφετέρου να επιτευχθεί ο ερευνητικός σκοπός. Ως βασικές ηθικές αρχές οι οποίες εφαρμόστηκαν ήταν ο σεβασμός των συμμετεχόντων, η εξασφάλιση του οφέλους, καθώς και η διατήρηση του απορρήτου (Richards & Schwartz, 2002: 135-139). Εξασφαλίστηκε η πληροφορημένη συναίνεση προφορικά. Επιπλέον, τους διευκρινίστηκε ότι μπορούν να αποχωρήσουν εάν το επιθυμούν από την έρευνα και πως αν δεν επιθυμούν μπορούν να μην αποκαλύψουν πληροφορίες σχετικές με τη φύση της έρευνας ή να αρνηθούν να απαντήσουν χωρίς αυτό να έχει οποιαδήποτε αρνητική συνέπεια. Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων δεν μεταφερθήκανε οι απόψεις των συμμετεχόντων σε κάποιον άλλο από τους συμμετέχοντες, διασφαλίζοντας την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητα της ερευνήτριας.

Ερευνητικά Προβλήματα

Μια από τις δυσκολίες που αντιμετωπίστηκε κατά τη διάρκεια της έρευνας ήταν ο ελεύθερος χρόνος, ο οποίος ήταν περιορισμένος, λόγω φόρτου εργασίας της ερευνήτριας, αλλά και των συνεντευξιαζόμενων. Οι συνεντεύξεις, συνήθως, πραγματοποιούνταν μετά το πέρας του ωραρίου εργασίας και δεν ήταν βολικό για όλους τους συμμετέχοντες. Ωστόσο η ερευνήτρια προσαρμόστηκε σε όλα τα δεδομένα του προγράμματος των συμμετεχόντων. Ένας ακόμα περιορισμός που αντιμετώπισε η έρευνα, ήταν το γεγονός ότι τα δεδομένα της έρευνας, αντλήθηκαν, εκτός από τις συνεντεύξεις, μόνο διαμέσου του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία διατηρούν οι αναφερόμενοι σύλλογοι και τα οποία έχουν στοιχεία για τα τελευταία πέντε (5) χρόνια, καθώς η πρόσβαση στα πρακτικά των Διοικητικών Συμβουλίων των Συλλόγων δεν κατέστη δυνατή.

Δομή Εργασίας

Η παρούσα εργασία αποτελείται από την εισαγωγή και πέντε (5) κεφάλαια. Στην εισαγωγή παρουσιάζεται ο στόχος της εργασίας, τα ερευνητικά ερωτήματα, καθώς και ο γενικότερος τρόπος διεξαγωγής της έρευνας και η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται αφενός στην παγκόσμια και ευρωπαϊκή βιομηχανία του fitness και αφετέρου στο πως διαμορφώνεται η αγορά του fitness στην ελληνική πραγματικότητα. Το δεύτερο κεφάλαιο περιγράφει το συνδικαλισμό στο χώρο των ελληνικών ιδιωτικών γυμναστηρίων. Πιο συγκεκριμένα παρατίθενται τα ιστορικά στοιχεία των συλλογικών μορφών οργάνωσης των γυμναστηριούχων στη σύγχρονη Ελλάδα, ο σκοπός ίδρυσής τους, οι διεκδικήσεις τους, οι δράσεις τους, καθώς και η προσφορά τους προς το κοινωνικό σύνολο. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των γυμναστηρίων και γίνεται αναφορά στο βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι

γυμναστηριούχοι, το οποίο είναι ο αθέμιτος ανταγωνισμός. Στην τελευταία ενότητα αυτού του κεφαλαίου εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το ανωτέρω πρόβλημα τα συλλογικά όργανα. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το πως βίωσε ο κλάδος των γυμναστηρίων την πανδημία covid-19. Αναφέρεται στο καθεστώς λειτουργίας των γυμναστηρίων κατά τη διάρκεια της πανδημίας, στις δράσεις και διεκδικήσεις των συλλόγων, καθώς και στα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν. Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο καταγράφονται τα συμπεράσματα της παρούσας έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η βιομηχανία του fitness

1.1 Η παγκόσμια βιομηχανία του fitness

Τον τελευταίο μισό αιώνα, η συμμετοχή στο γυμναστήριο αναπτύχθηκε ως μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες μορφές σωματικής δραστηριότητας, ειδικά στις οικονομικά προηγμένες χώρες. Η βιομηχανία του fitness αποτελεί ένα χώρο, ο οποίος αναπτύσσεται ραγδαία παγκοσμίως ενώ ο αριθμός των χρηστών της εν λόγω βιομηχανίας αυξήθηκε κατά 72% τα τελευταία δέκα (10) χρόνια. Το 2013, η παγκόσμια βιομηχανία του fitness είχε στο σύνολό της κέρδη ύψους 75,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων περίπου και συνολικά 150.000 club γυμναστικής. Το 2013, στις Η.Π.Α., τα έσοδα από τη βιομηχανία φυσικής κατάστασης αυξήθηκαν κατά 8,1% σε σχέση με το 2012 και ο αριθμός των πελατών αυξήθηκε κατά 2,5%. Όσον αφορά την Ευρώπη, ο κλάδος του fitness έλαβε, το 2013, περίπου 32 δισεκατομμύρια κέρδη, έχοντας συνολικά 45.000 club γυμναστικής (Σαρρή, 2021: 18). Στην Ελλάδα η αγορά της φυσικής κατάστασης μειώθηκε κατά 10% (Chekhovska, 2017), ενώ σύμφωνα με μια άλλη έρευνα θεωρήθηκε ότι «η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών μπορεί να μην είναι αρκετή για τα γυμναστήρια, ώστε να διατηρούν τους πελάτες και μπορεί να είναι ένας από τους λόγους για τα χαμηλά ποσοστά διατήρησης που αναφέρονται στη βιομηχανία φυσικής κατάστασης» (Alexandris et al, 2004a). Στις μέρες μας, η συμμετοχή στο γυμναστήριο είναι αναπόσπαστο μέρος του σύγχρονου τρόπου ζωής, καθώς για εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο το fitness έχει γίνει μια κοινή πρακτική στην καθημερινότητά τους. Σχεδόν το 10% όλων των ενηλίκων στην Ευρώπη είναι χρήστες υπηρεσιών γυμναστικής με ρυθμό διεύσδυσης 7,6% (Deloitte, 2019). Σύμφωνα με αυτά τα δεδομένα, η ευρωπαϊκή βιομηχανία γυμναστικής θεωρείται ένας ζωντανός τομέας, ο οποίος διαμορφώθηκε από πολλές καινοτομίες τα τελευταία χρόνια και παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες για επαγγελματικές ευκαιρίες και επιχειρηματική ανάπτυξη (Rieger, Batrakoulis, 2016). Ωστόσο, σχεδόν το 50% του ενήλικου πληθυσμού ακολουθεί σήμερα καθιστικό τρόπο ζωής (Guthold et al, 2018) και περισσότερο από το 60% από αυτούς είναι υπέρβαροι (NCD Risk Factor Collaboration, 2017).

Οι σύγχρονες ρίζες της κουλτούρας του fitness μπορούν να αναχθούν στο γερμανικό σύστημα γυμναστικής, του οποίου οι βάσεις τέθηκαν από τον φιλανθρωπιστή Johann Friedrich Guth-Maths (1759-1839), το γυμναστή Friedrich Ludwig Jahn (1778-1852) και τον παιδαγωγό-γυμναστή Adolf Spiess (1810-1858) (Τσούμας, 2016: 29), καθώς και στις μεθόδους άσκησης που ανέπτυξε ο Per Henrik Ling στη Σουηδία. Τα ανωτέρω συστήματα ήταν συνδεδεμένα με την στρατιωτική προετοιμασία των πολιτών και στόχευαν κυρίως, στην ομοιομορφία, στην πειθαρχία και την υπακοή των αθλουμένων. Γενικά η ανάπτυξη της σύγχρονης κουλτούρας του fitness

προέκυψε μετά από πολύπλοκες ιστορικές διαδικασίες. Ο μετασχηματισμός και η παγκοσμιοποίηση της βιομηχανίας του fitness και της σωματικής δραστηριότητας προκύπτει μέσω των διαρθρωτικών μετασχηματισμών της κοινωνίας και των πολιτιστικών και κοινωνικών διαδικασιών διαμεσολάβησης και εξατομίκευσης. Στην εποχή της ύστερης νεωτερικότητας το σώμα γίνεται αντιληπτό ως κάτι σχετικό, αβέβαιο, ρευστό, μεταβαλλόμενο, «που υπάρχει και βιώνεται, συγκροτείται και ανασυγκροτείται μέσω διαρκών τροποποιήσεων και επαναπροσδιορισμών άμεσα συνυφασμένων με τη διαρκή αναζήτηση μιας εφήμερης ταυτότητας και η αγωνία αυτής της αναζήτησης αποκρυσταλλώνεται στην ιδιαίτερη φροντίδα για την εξωτερική εμφάνιση και τη δημόσια προβολή του εαυτού» (Μακρυνιώτη, 2004: 15). Το νεανικό, γυμνασμένο και υγιές σώμα εξυμνείται και στόχος είναι η επίτευξη ενός καλογυμνασμένου, καλλίγραμμου, ελκυστικού και σε καλή φυσική κατάσταση σώματος. Η βελτίωση της φυσικής κατάστασης μετατράπηκε σε λαϊκό κίνημα, όχι συγκρίσιμο με τα παλιά του 20^{ού} αιώνα, συχνά συνδεδεμένα με εθνικά αισθήματα, αλλά αντίθετα σε ένα κίνημα εξαιρετικά εξατομικευμένο και με προσωπικό καθήκον (Andreasson, Johansson, 2014).

Ωστόσο η βιομηχανία του fitness δε συνεισφέρει μόνο οικονομικά, αλλά παρέχει εργασία και απασχολεί 390.000 ανθρώπους στην Ευρώπη και τα 40.000 δημόσια και ιδιωτικά γυμναστήρια διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της υγείας, καθώς και στην ευημερία και γενικότερη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πάνω από 44 εκατομμύρια μελών τους (EHFA, 2011). Μέχρι σήμερα, η έρευνα στο κλάδο της βιομηχανίας του fitness, έχει δώσει σημαντική εστίαση στην έννοια της ποιότητας των υπηρεσιών, ιδιαίτερα όπως ο εξοπλισμός, τα προγράμματα, οι εγκαταστάσεις, οι βοηθητικές υπηρεσίες και ο ρόλος τους στην ικανοποίηση και διατήρηση των πελατών. Πρόσφατη έρευνα όμως δείχνει ότι η κουλτούρα ενός οργανισμού – οι αξίες, οι πεποιθήσεις και οι υποθέσεις, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τον τρόπο με τον οποίο γίνονται τα πράγματα μέσα σε έναν οργανισμό – μπορεί να γίνουν αντιληπτές και εκτός του οργανισμού και συνεπώς οι εταιρικές αξίες και το περιβάλλον υπηρεσιών των γυμναστηρίων συσχετίζονται σημαντικά με την ικανοποίηση των μελών τους και τις προθέσεις τους να παραμείνουν (Macintosh, Doherty, 2007).

1.2 Η βιομηχανία του fitness στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα ο κύκλος εργασιών των γυμναστηρίων, κατά το 2002, ανέρχεται σε 165 εκατομμύρια ετησίως, ενώ το πελατολόγιο των γυμναστηρίων και των αθλητικών κέντρων τόσο των ιδιωτικών όσο και των δημόσιων αριθμεί τα 460.000 άτομα, κατά το έτος 2012 (Τριγώνης, 2018). Ο δημόσιος τομέας προσελκύει ετησίως 158.000 μέλη, τα οποία καταβάλλουν μικρότερη συνδρομή

σε σχέση με τον ιδιωτικό τομέα, καθώς η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού συμβάλλει στη χρηματοδότησή τους (Anourdiadou – Theidorakis, 2014).

Τα τελευταία δέκα (10) χρόνια, κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, η ελληνική αγορά του fitness έχει αλλάξει. Η ανάπτυξη ήταν μέτρια, αλλά πλέον είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Είχε επιτευχθεί μέγεθος αγοράς περίπου 370 εκατομμυρίων ευρώ με την παρουσία 1500 γυμναστηρίων, αλλά τώρα τα νούμερα έχουν αλλάξει και το μέγεθος της αγοράς ανέρχεται σε 180 εκατομμύρια ευρώ περίπου και τα γυμναστήρια μειώθηκαν σε 800. Το ποσοστό διείσδυσης ήταν λίγο κάτω από το 7% και τώρα είναι στο 3,21%, ενώ ο μέσος όρος των μηνιαίων συνδρομών ήταν στα 42 ευρώ και τώρα είναι στα 50 (IRSHA, 2016). Παρά τη μείωση που υπέστη η βιομηχανία της φυσικής κατάστασης στην ελληνική αγορά, υπάρχουν πολλοί επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω χώρο και υπάρχει περιθώριο ανέλιξης, ειδικά στις μέρες μας όπου ο υγιεινός τρόπος ζωής αποτελεί μεγάλη τάση. Επιπλέον το γεγονός ότι η Ελλάδα κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό παχυσαρκίας στην Ευρώπη, την κάνει να παραμένει μια νέα αγορά με ευκαιρίες για ανάπτυξη. Τα γυμναστήρια, τα οποία μία από τις υπηρεσίες που παρέχουν είναι η απώλεια και η διαχείριση του βάρους, θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του ανωτέρω προβλήματος. Πρόκειται λοιπόν για μια ανταγωνιστική βιομηχανία και η άνοδος της καταναλωτικής δύναμης στον κλάδο των γυμναστηρίων έχει αναγκάσει τους επιχειρηματίες να επικεντρωθούν στην εξυπηρέτηση των πελατών, προκειμένου να ανταποκριθούν στις υψηλές προσδοκίες των πελατών τους (Robinson, 1999).

Στην Ελλάδα η πανδημία του covid-19 επηρέασε σημαντικά το κλάδο των γυμναστηρίων, καθώς οι εν λόγω επιχειρήσεις παρέμειναν σε καθεστώς αναστολής λειτουργίας, σε όλη την ελληνική επικράτεια, σχεδόν δέκα (10) μήνες. Οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων καλούνται να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες, να τις αντιμετωπίσουν και γεννάται, ακόμα περισσότερο, η ανάγκη αναδιοργάνωσης των υπαρχόντων κλαδικών οργάνων, αλλά και δημιουργίας νέων τοπικών συλλογικών μορφών οργάνωσης με στόχο τη διαφύλαξη και προστασία των συμφερόντων του κλάδου τους.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν διεξαχθεί μελέτες οι οποίες να εστιάζονται συγκεκριμένα στην ύπαρξη συλλογικών μορφών οργάνωσης των ιδιοκτητών των γυμναστηρίων παρά μόνο μελέτες που αφορούν την ικανοποίηση των πελατών, καθώς και έρευνες που αφορούν τις τάσεις της βιομηχανίας του fitness. Πιο συγκεκριμένα αναφέρουμε την έρευνα με τίτλο «Service Quality in Fitness Centers: The case of Greece» (Kissa, 2017), η οποία επικεντρώθηκε τόσο στη μελέτη της αντίληψης της ποιότητας των υπηρεσιών στα γυμναστήρια ανάλογα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των μελών και εξέτασε τις διαστάσεις της ποιότητας των υπηρεσιών και τον τρόπο

με τον οποίο επηρεάζονται αυτές οι διαστάσεις από τα δημογραφικά στοιχεία, όσο και τον εντοπισμό των αναγκών και των επιθυμιών των πελατών προς τα γυμναστήρια προκειμένου να είναι ικανοποιημένοι. Επίσης ο κ. Βασίλειος Τριγώνης με την έρευνα που διεξήγαγε μελέτησε το βαθμό προσήλωσης των πελατών ενός γυμναστηρίου σε σχέση με την ποιότητα και το επίπεδο των υπηρεσιών που τους παρέχεται, αλλά και σε σχέση με διάφορους ψυχολογικούς παράγοντες που ενδέχεται να διαδραματίζουν ρόλο στην επιλογή των πελατών να παραμείνουν στο ίδιο γυμναστήριο (Τριγώνης, 2018). Τέλος με τις έρευνες των κ. Batrakouli και Σαρή μελετήθηκαν οι τάσεις της βιομηχανίας του fitness στην Ευρώπη και στην Ελλάδα αντίστοιχα (Batrakoulis, 2019 & Σαρή, 2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Επαγγελματικές Οργανώσεις στο χώρο των Ελληνικών Ιδιωτικών Γυμναστηρίων

2.1 Ιστορικά στοιχεία των συλλογικών μορφών οργάνωσης των γυμναστηριούχων στη σύγχρονη Ελλάδα

Οι επαγγελματικές οργανώσεις των εμπόρων, των βιοτεχνών και των λοιπών επαγγελματιών φυσικών αποκλειστικά προσώπων, που ασχολούνται με τη διακίνηση αγαθών, τη μεταποίηση ή παροχή υπηρεσιών διέπονται από τις διατάξεις του ν. 1712/1987, ο οποίος έχει ως θέμα τον «Εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 115/08-07-0987 τ. Α'). Σύμφωνα με την ανωτέρω νομοθεσία οι επαγγελματικές οργανώσεις διακρίνονται σε πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες και σκοπό έχουν τη διαφύλαξη, τη μελέτη και την προαγωγή των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών τους, στα πλαίσια της εξυπηρέτησης του κοινωνικού συνόλου.

Τα μέλη των επαγγελματικών οργανώσεων, ως πολιτικά όντα, οφείλουν να έχουν πολιτική συνείδηση, να συμμετέχουν ενεργά στην πολιτική ζωή της χώρας τους, να ενημερώνονται για τα τρέχοντα ζητήματα που ενδεχομένως την απασχολούν, να ασχολούνται με τα κοινά και να δρουν αντικειμενικά με στόχο το κοινωνικό συμφέρον και όχι την ικανοποίηση προσωπικών συμφερόντων. Οφείλουν να είναι πολιτικοποιημένοι πολίτες και όχι κομματικοποιημένοι.

Στην ελληνική επικράτεια τα γυμναστήρια, με την έννοια της ιδιωτικής επιχείρησης, εμφανίζονται τη δεκαετία του 1980, ενώ κατά τη δεκαετία του 2000 ο αριθμός τους ξεπερνά τη χιλιάδα. Πιο συγκεκριμένα «το 2002 υπήρχαν περίπου 1300 γυμναστήρια (fitness center) με 311.500 πελάτες και κύκλο εργασιών περίπου 165 εκατομμύρια ευρώ ετησίως (Τριγώνης, 2018: 1). Η ανωτέρω αύξηση οδήγησε τους ιδιοκτήτες γυμναστηρίων να προχωρήσουν στην ίδρυση πρωτοβάθμιων επαγγελματικών οργανώσεων τόσο σε τοπικό όσο και σε πανελλαδικό επίπεδο, προκειμένου να προασπίσουν τα συμφέροντα του κλάδου τους. Το πρώτο συλλογικό όργανο που δημιουργήθηκε, στην Ελλάδα, αναφορικά με την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των γυμναστηριούχων, ήταν το σωματείο με την επωνυμία «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής», με ημερομηνία ίδρυσης την 28^η Δεκεμβρίου 1987 και έδρα την Περιφέρεια Αττικής (αριθμός καταστατικού 941/1988). Ο αριθμός των μελών του σήμερα ανέρχεται περίπου στα τετρακόσια πενήντα (450) γυμναστήρια. Το επόμενο σωματείο που ιδρύθηκε ήταν ο «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Νομού Αχαΐας», το οποίο αριθμεί περίπου ενενήντα πέντε (95) μέλη και έχει έτος ίδρυσης το 1996, ενώ την 1^η Μαρτίου 2005 ιδρύθηκε το σωματείο με την επωνυμία «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων», το οποίο θεωρήθηκε ως αντιπροσωπευτικό του κλάδου

με πανελλήνια εμβέλεια και σήμερα τα μέλη του, βάσει της ιστοσελίδας του εν λόγω συλλόγου ανέρχονται στα εξακόσια είκοσι ένα (621) σε όλη την ελληνική επικράτεια, ενώ σύμφωνα με τον πρόεδρο Συλλόγου, αριθμεί περίπου τα χίλια (1000) μέλη (αριθμός καταστατικού 5733/2005). Οι μεγάλες πόλεις συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό γυμναστηρίων, που αποτελούν μέλη του ΠΑ.ΣΥ.ΓΥ. και πιο συγκεκριμένα τα διακόσια πενήντα δύο (252) γυμναστήρια βρίσκονται στο νομό Αττικής και τα ογδόντα έξι (86) στο νομό Θεσσαλονίκης, ενώ τα υπόλοιπα κατανέμονται σε διάφορες πόλεις των περισσότερων περιφερειών της Ελλάδας.

Το 2012 ιδρύθηκε ο «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Λάρισας» και ο αριθμός των μελών του είναι τριάντα εννέα (39) γυμναστήρια. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ανωτέρω σωματείου, είχε γίνει προσπάθεια δημιουργίας συλλογικού οργάνου και παλιότερα, αλλά επειδή παρέμεινε ανενεργό για αρκετά χρόνια θεωρήθηκε προτιμότερο ένα νέο ξεκίνημα. Ο επόμενος Σύλλογος, με χρονολογική σειρά, είναι ο «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Νομού Μαγνησίας» με έτος ίδρυσης το 2019 και ο οποίος αριθμεί τα τριάντα (30) μέλη περίπου.

Το έτος 2021 και αρχές του έτους 2022 υπήρξε μια χρονική περίοδος όπου δημιουργήθηκαν οι περισσότεροι σύλλογοι, μεταξύ των οποίων, ο «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης» με εκατό δέκα (110) ενεργά μέλη, ο οποίος τη συγκεκριμένη περίοδο έκανε ένα νέο ξεκίνημα, με νέο Διοικητικό Συμβούλιο και καταστατικό, ο «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Δυτικής Μακεδονίας», ο «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων και πτυχιούχων γυμναστών του Νομού Τρικάλων», ο «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Έβρου», ο «Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου» με τριάντα τρία (33) εγγεγραμμένα μέλη, ο «Σύλλογος Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Νομού Χανίων» με είκοσι ένα (21) μέλη και ο «Σύλλογος Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Νομού Ρεθύμνου», ο οποίος αριθμεί τα δεκατρία (13) μέλη.

Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις, τις οποίες μας παραχώρησαν πρόεδροι των ανωτέρω Συλλόγων, είχαν γίνει προσπάθειες δημιουργίας συλλογικών οργάνων και στο παρελθόν, οι οποίες όμως δεν ευδοκίμησαν. Πιο συγκεκριμένα, ο πρόεδρος του Συλλόγου Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Νομού Ρεθύμνου, αναφέρθηκε στις προσπάθειες που έχει κάνει ο ίδιος από το 1996, σχετικά με τη δημιουργία ενός Παγκρήτιου ή Τοπικού Συλλόγου, προκειμένου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του κλάδου, οι οποίες κατέληξαν στη δημιουργία μίας μη κερδοσκοπικής εταιρείας, που όμως δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Τα μέλη της εταιρείας κατόρθωσαν να πραγματοποιήσουν έξι με επτά συνεδρίες, των οποίων τα πρακτικά υπάρχουν καταγεγραμμένα στο βιβλίο πρακτικών της εν λόγω εταιρείας, αλλά η μη ανταπόκριση των γυμναστηριούχων οδήγησε σταδιακά στο κλείσιμο της εταιρείας. Αντίστοιχα και ο πρόεδρος του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου μας ανέφερε ότι από το 2001, που ίδρυσε το

γυμναστήριό του, έκανε προσπάθειες με άλλους συναδέλφους για τη δημιουργία ενός συλλογικού οργάνου, το οποίο αφενός θα εκπροσωπούσε τον κλάδο τους στην Πολιτεία και αφετέρου θα λειτουργούσε ως διαμεσολαβητής για τη δημιουργία κοινών δράσεων μεταξύ των γυμναστηριούχων, οι οποίες όμως δεν έφεραν κάποιο αποτέλεσμα.

Το γεγονός, το οποίο λειτούργησε καταλυτικά και αποτέλεσε σημαντικό έναυσμα στην ίδρυση των περισσότερων συλλογικών οργάνων στο χώρο των γυμναστηριούχων ήταν η τεράστια ζημιά που υπέστησαν, κατά τη διάρκεια της πανδημίας του covid-19, με την αναγκαστική αναστολή λειτουργίας των γυμναστηρίων, που επιβλήθηκε από την πολιτεία. Τα μεγάλα προβλήματα που δημιούργησε η πανδημία στο χώρο των ιδιωτικών γυμναστηρίων συνέβαλε στην ίδρυση τοπικών συλλόγων σε όλη την ελληνική επικράτεια και σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, γίνεται και προσπάθεια για δημιουργία ενός δευτεροβάθμιου συνδικαλιστικού οργάνου, μιας ομοσπονδίας, προκειμένου να υπάρχει καλύτερη και πιο οργανωμένη αντιπροσώπευση του κλάδου τους στην πολιτεία με όσο το δυνατό καλύτερα αποτελέσματα.

2.2 Σκοπός ίδρυσης των Συλλόγων των Γυμναστηριούχων και οι Διεκδικήσεις τους.

Μέσα στους στόχους της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη της αναγκαιότητας ίδρυσης των συλλογικών μορφών οργάνωσης των γυμναστηριούχων, καθώς και των διεκδικήσεών τους. Με βάση τις συνεντεύξεις των προέδρων των συλλόγων, τα καταστατικά των σωματείων, στα οποία αναγράφεται μεταξύ άλλων και ο σκοπός ίδρυσης τους, έχουν πολλά κοινά σημεία. Φέρεται ως βασικός σκοπός ίδρυσης τους να είναι «η παροχή κάθε δυνατής υποστήριξης προς τα μέλη τους, η έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση και πληροφόρηση τους, καθώς και η συνεργασία με άλλους οργανισμούς και κάθε προοδευτικό φορέα», όπως αναφέρθηκε από τον πρόεδρο του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής. Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση του καταστατικού του Πανελλήνιου Συνδέσμου Γυμναστηρίων, αλλά και του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής ο σκοπός των ανωτέρω συλλόγων είναι : «1) Η ανάπτυξη των δεσμών, η διάδοση του πνεύματος αλληλεγγύης, η ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των μελών τους. 2) Η διαφύλαξη, προαγωγή, συντονισμός και προστασία των κοινών συμφερόντων των μελών τους. 3) Η προώθηση προς τις Κρατικές Αρχές και Δημόσιες Υπηρεσίες κάθε προβλήματος και ζητήματος τα οποία απασχολούν τον κλάδο. 4) Η επιδίωξη για διάλογο με την πολιτεία σε κάθε περίπτωση που ανακύπτουν νομοθετικά θέματα τα οποία αφορούν την εξέλιξη του κλάδου. 5) Η επικοινωνία και συνεργασία με Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς θεσμούς και οργανισμούς, οι οποίοι σχετίζονται με τα γυμναστήρια. 6) Η συνεχής επαφή και συνεργασία με Ελληνικά Πανεπιστήμια και Εκπαιδευτικούς φορείς που σχετίζονται με την προπονητική και την Φυσική Αγωγή. 7) Η προσέγγιση και

συνεργασία με Αθλητικές Ομοσπονδίες αναγνωρισμένων ή μη αναγνωρισμένων αθλημάτων. 8) Η πολιτιστική, πνευματική και κοινωνική δραστηριοποίηση των μελών του. 9) Η παροχή κάθε δυνατής υποστήριξης των μελών του. 10) Η διαρκής εκπαίδευση, επιμόρφωση και ενημέρωση των μελών του και των εργαζομένων τους. 11) Η προβολή του επιτελούμενου έργου των γυμναστηρίων».

Βάσει του σκοπού που αναγράφεται στο καταστατικό των συλλόγων, αλλά και σύμφωνα με τις συνεντεύξεις των προέδρων, σημαντικός λόγος ίδρυσης των εν λόγω συλλόγων είναι η σύσφιξη σχέσεων μεταξύ των μελών τους, η σωστή επικοινωνία και αναζήτηση λύσεων σε κοινά προβλήματα που προκύπτουν και τελικά η ύπαρξη μιας κοινής λογικής και αντιμετώπισης όλων των κλαδικών ζητημάτων. Τα ζητήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν, αφορούν αφενός το σύνολο του κλάδου και αφετέρου μπορεί να έχουν τοπικό χαρακτήρα, οπότε καλείται ο τοπικός σύλλογος να συμβάλλει στην επίλυσή τους. Για παράδειγμα, ο πρόεδρος του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Λάρισας, αναφέρθηκε στο θέμα που καλέστηκε να αντιμετωπίσει ο Σύλλογος, σχετικά με την απόφαση του εμπορικού συλλόγου Λάρισας, να κλείνει τα εμπορικά καταστήματα τα Σάββατα των μηνών Ιουλίου και Αυγούστου, λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών που επικρατούν στην πόλη της Λάρισας τη συγκεκριμένη περίοδο και αν θα έπρεπε να την ακολουθήσουν τα μέλη του συλλόγου. Τελικά το ανωτέρω ζήτημα, μέσω της συλλογικής συνεργασίας και επαφής, αντιμετωπίστηκε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και ακολουθήθηκε μία κοινή πορεία από όλα τα μέλη του Συλλόγου.

Ένα βασικό ζήτημα που καλείται να αντιμετωπίσει συνολικά ο κλάδος και αναφέρθηκε από όλους τους προέδρους των συλλόγων στις συνεντεύξεις τους, αφορά την προβολή των γυμναστηρίων ως χώρους υγείας, που συμβάλλουν στην προαγωγή τόσο της σωματικής όσο και της ψυχικής υγείας. Επιδιώκουν αφενός να προβάλουν, προς το κοινωνικό σύνολο, ότι η οργανωμένη άσκηση, η οποία πραγματοποιείται σε κατάλληλο χώρο, όπως είναι τα γυμναστήρια, και υπό την επίβλεψη κατάλληλων και εξειδικευμένων προπονητών, παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια στον ασκούμενο από το να ασκείται κάποιος μόνος του στο σπίτι ή στο πάρκο και αφετέρου προσπαθούν να ενημερώνουν και να παρέχουν τα κατάλληλα εφόδια στα μέλη των συλλόγων ώστε να εξελίσσουν την τεχνογνωσία τους και να μεταδίδουν συνεχώς βελτιωμένες υπηρεσίες προς τους ασκούμενους και πελάτες των γυμναστηρίων τους. Θεωρούν ότι ο χώρος των γυμναστηρίων δεν αποτελεί μόνο χώρο αναψυχής, διασκέδασης και κοινωνικοποίησης, αλλά βοηθάει στην μυοσκελετική υγεία, στη βελτίωση του καρδιαγγειακού και κυκλοφορικού συστήματος, στην αύξηση της οστικής πυκνότητας, αλλά και στην αντιμετώπιση ψυχικών νοσημάτων. Επίσης λειτουργεί προληπτικά σε μυοσκελετικούς τραυματισμούς, καρδιαγγειακά

νοσήματα, αλλά και ασθένειες όπως είναι η οστεοπόρωση και η παχυσαρκία. Όλα τα ανωτέρω κατορθώνονται επειδή ο χώρος των γυμναστηρίων είναι οργανωμένος και εξοπλισμένος με κατάλληλα μηχανήματα και κυρίως, με εξειδικευμένο και πλήρως καταρτισμένο προσωπικό, γεγονός το οποίο εξασφαλίζει την ασφάλεια των ασκούμενων και τελικά επιτυγχάνεται ο τελικός στόχος, που είναι η υγεία τους. Η σπουδαιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών των γυμναστηρίων στην υγεία του πληθυσμού, οδήγησε τους γυμναστηριούχους να συμπεριλάβουν στις διεκδικήσεις τους τη συνταγογράφηση της άσκησης και να επιδιώκουν την ένταξη των επιχειρήσεών τους στο χώρο της υγείας. Επίσης η προβολή της σημαντικότητας των υπηρεσιών που παρέχουν αποτελεί πρωτεύοντα στόχο των ιδιοκτητών γυμναστηρίων, καθώς θεωρούν ότι δεν έχει δοθεί και από την πολιτεία η δέουσα προσοχή. Για παράδειγμα στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του Προεδρικού Διατάγματος 219/2006 «Περί καθορισμού των όρων και των προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών γυμναστηρίων ή ιδιωτικών σχολών εκμάθησης αθλημάτων», στο οποίο ορίζεται η έννοια του γυμναστηρίου, ενώ αρχικά υπήρχε ο όρος «θεραπευτική γυμναστική» ανάμεσα στις υπηρεσίες που παρέχονται από ένα γυμναστήριο, ο εν λόγω όρος αφαιρέθηκε, με την έκδοση του ν. 3599/2007 «Σύσταση Πανελληνίου Συλλόγου Φυσικοθεραπευτών και άλλες διατάξεις» (παρ. 1, άρθρο 20, ΦΕΚ 176/01-28-2007 τ. Α'), καθώς οι φυσικοθεραπευτές θεωρούν ότι ο συγκεκριμένος όρος συνδέεται αποκλειστικά με το αντικείμενο της εργασίας τους. Οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων πιστεύουν ότι για την ανωτέρω τροποποίηση σε βάρος τους ευθύνεται αφενός στο γεγονός ότι δεν έχει δοθεί η δέουσα σημασία από την πολιτεία στις υπηρεσίες που παρέχουν και αφετέρου ότι η κλαδική οργάνωση των φυσικοθεραπευτών είναι πολύ πιο ισχυρή από τη δική τους και για αυτό προσπαθούν να ενδυναμώσουν τα συλλογικά τους όργανα, αλλά και να προχωρήσουν στην ίδρυση ενός δευτεροβάθμιου συλλογικού οργάνου, μιας ομοσπονδίας. Ο πρόεδρος του Συλλόγου Μαγνησίας ανέφερε ότι «οι φυσικοθεραπευτές έχουν πολύ πιο δυνατό σύλλογο», ενώ ο πρόεδρος του Συλλόγου Ρεθύμνου συμπλήρωσε ότι «προβάλλουν την υπηρεσία τους πολύ πιο έντονα από εμάς».

Ένα επιπλέον διαχρονικό ζήτημα, το οποίο καλούνται να αντιμετωπίσουν τα συλλογικά όργανα των ιδιοκτητών γυμναστηρίων, σχετίζεται με το γεγονός ότι δεν είναι σαφές, το ποιοι είναι οι αρμόδιοι φορείς για τον τρόπο λειτουργίας και αδειοδότησης των γυμναστηρίων και σε ποιους θα πρέπει να απευθύνονται οι εκπρόσωποι των συλλόγων, προκειμένου για την επίλυση των εκάστοτε προβλημάτων. Ο πρόεδρος του Συλλόγου Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Ρεθύμνου είπε χαρακτηριστικά: «είμαστε με το μισό μας πόδι στο Υπουργείο Ανάπτυξης και με το άλλο μισό στο Υπουργείο Αθλητισμού». Πιο συγκεκριμένα, τα γυμναστήρια αφενός η Πολιτεία τα εκλαμβάνει ως επιχειρήσεις, οι οποίες εντάσσονται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Ανάπτυξης και

Επενδύσεων και αφετέρου το παράβολο, το οποίο καλούνται να πληρώσουν όσοι αιτούνται χορήγηση άδειας λειτουργίας γυμναστηρίου, καταβάλλεται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, όπου έχει δημιουργηθεί ένας ειδικός λογαριασμός, τα έσοδα του οποίου χρησιμοποιούνται «για την περίθαλψη και την ενίσχυση ανασφάλιστων ερασιτεχνών πρώην αθλητών και τεχνικών στελεχών κάθε κλάδου άθλησης και για την ενίσχυση αναξιοπαθουσών οικογενειών εν ενεργεία ανασφάλιστων αθλητών που απεβίωσαν.» (παρ. 1, άρθρο 36, ν. 2725/1999). Το ανωτέρω είχε ως αποτέλεσμα, τα αιτήματα και οι διεκδικήσεις των εκπροσώπων των συλλογικών οργάνων των ιδιοκτητών γυμναστηρίων να μεταφέρονται από τη μία υπηρεσία στην άλλη και ως εκ τούτου να διαιωνίζονται και να μη μπορεί δοθεί λύση. Προκειμένου για την επίλυση της εν λόγω ασάφειας, οι γυμναστηριούχοι ζητούν την ένταξη των επιχειρήσεών τους στις αρμοδιότητες του Υφυπουργείου Αθλητισμού, καθώς οι υπηρεσίες που παρέχουν είναι καθαρά αθλητικού περιεχομένου. Σύμφωνα με το από 29 Ιουλίου 2022 δελτίο τύπου του Γραφείου Τύπου, της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, η τηλεδιάσκεψη, η οποία πραγματοποιήθηκε την 28^η Ιουλίου 2022, μεταξύ του Υφυπουργού Αθλητισμού, δεκατεσσάρων (14) εκπροσώπων Συλλόγων Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων από όλη τη χώρα, του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων και του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή, εκ μέρους του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων φαίνεται να γίνονται σημαντικές προσπάθειες προκειμένου για την αντιμετώπιση του ανωτέρω ζητήματος. Στη συγκεκριμένη τηλεδιάσκεψη συζητήθηκε ότι τα γυμναστήρια, ως επιχειρήσεις θα εξακολουθούν να υπάγονται στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, αναφορικά όμως με το αθλητικό σκέλος των γυμναστηρίων, το νέο νομοθετικό πλαίσιο, αναμένεται να προσδώσει τις απαραίτητες αρμοδιότητες στο Υφυπουργείο Αθλητισμού, αρμοδιότητες όπως αυτές που σχετίζονται με τα προγράμματα εκγύμνασης, καθώς και την αδειοδότηση και λειτουργία των γυμναστηρίων.

Ένα, επίσης, από τα σημαντικότερα προβλήματα που απασχολεί τον κλάδο είναι ο αθέμιτος ανταγωνισμός, ο οποίος προκαλείται, κυρίως, από το κενό που υπάρχει στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των γυμναστηρίων, σύμφωνα με τις συνεντεύξεις των προέδρων των συλλόγων, και ο οποίος γιγαντώθηκε κατά τη χρονική περίοδο της πανδημίας του covid-19. Οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων υποστηρίζουν ότι το Προεδρικό Διάταγμα 219/2006, το οποίο αναφέρεται στον τρόπο λειτουργίας και αδειοδότησης των γυμναστηρίων χρειάζεται εκσυγχρονισμό, να θέτει σαφή οριοθέτηση, αναφορικά με το αντικείμενο εργασίας των γυμναστηρίων, καθώς και αυστηροποίηση των ποινών σε αυτούς που παρανομούν. Βασικό μέλημα των γυμναστηριούχων είναι η προάσπιση των συμφερόντων του κλάδου τους, σχετικά με το πλαίσιο λειτουργίας των επιχειρήσεών τους.

Μία πρόσφατη αντίδραση-διεκδίκηση, η οποία σχετίζεται με νομικό πλαίσιο λειτουργίας των γυμναστηρίων, αφορά το υπόμνημα που εστάλη από τους Συλλόγους Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων προς το Υπουργείο Αθλητισμού, σχετικά με το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου, το οποίο αναφέρεται στον «Αθλητικό Εθελοντισμό, Αθλητισμό Αναψυχής και Άθληση για Όλους, Πνευματικό Αθλητισμό, Ηλεκτρονικός Αθλητισμός (e-sports), Εργασιακό Αθλητισμό και λοιπές τροποποιήσεις της αθλητικής νομοθεσίας». Στο εν λόγω υπόμνημα αναφέρονται σε συγκεκριμένα άρθρα του ανωτέρω σχεδίου νόμου, τα οποία θεωρούν ότι εντείνουν τον υπάρχων αθέμιτο ανταγωνισμό αντί να συμβάλλουν στην καταπολέμησή του. Σχετικά με το άρθρο 14, το οποίο αφορά στη δημιουργία κανόνων ίδρυσης και λειτουργίας Σωματείων Αθλητισμού Αναψυχής και Άθλησης για όλους, πιστεύουν ότι η χρησιμότητα των εν λόγω σωματείων, δε δύναται να καλύψει κανένα κενό, καθώς η χρησιμότητά τους καλύπτεται ήδη από τα υπάρχοντα προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού που παρέχονται από τους Δήμους και από τα προγράμματα άσκησης που προσφέρουν τα ιδιωτικά γυμναστήρια, χώροι οι οποίοι πληρούν αφενός όλες τις προϋποθέσεις ασφαλούς εκγύμνασης και αφετέρου παρέχουν ακριβώς αυτό που ορίζεται ως «Αθλητισμός Αναψυχής και Άθλησης για όλους» στην παρ. 1 του άρθρου 15 του εν λόγω σχεδίου νόμου. Επίσης, το γεγονός ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται από τα γυμναστήρια και από τα αναφερόμενα σωματεία είναι παρόμοιες, συμβάλλει στη δημιουργία συνθήκης αθέμιτου ανταγωνισμού, ως προς τα γυμναστήρια, καθώς τα σωματεία δεν υποχρεούνται στην ύπαρξη τιμοκαταλόγου παρεχόμενων υπηρεσιών, δεν υπόκεινται στην καταβολή Φ.Π.Α. και δε φορολογούνται, σε αντίθεση με τα γυμναστήρια.

Η ανωτέρω ανισότητα ενισχύεται με τις διατάξεις της παρ. 2β του άρθρου 17, σύμφωνα με τις οποίες απαγορεύεται σε οποιαδήποτε εμπορική επιχείρηση να δημιουργήσει σωματείο αθλητισμού αναψυχής και άθλησης για όλους «εξαιρουμένων των περιπτώσεων ιδιωτικών εκπαιδευτικών οργανισμών με πρωτοβουλία των οποίων έχουν ιδρυθεί σωματεία αθλητισμού αναψυχής και άθλησης για όλους». Μία ακόμη ένσταση στο σχέδιο νόμου αναφορικά με τον Αθλητικό Εθελοντισμό και τον Αθλητισμό Αναψυχής και Άθλησης για όλους, έγκειται στις διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 16 σχετικά με τους κλάδους άσκησης. Στην ανωτέρω παράγραφο η περιγραφή της άσκησης που παρέχεται σε εσωτερικό χώρο-αίθουσα είναι η ίδια που παρέχεται ήδη από τα νόμιμα ιδιωτικά γυμναστήρια. Επίσης, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 20, ως εκπαιδευτής ορίζεται «ο επαγγελματίας με την απαιτούμενη κατάρτιση, που πιστοποιείται από αρμόδιο φορέα πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων, σχετικά με: α) διοργάνωση ή δραστηριότητα αθλητικής αναψυχής και άθλησης για όλους ή ακραία αθλητική δραστηριότητα (extreme sports), β) αθλήματα, για τα οποία δεν υπάρχουν ειδικά αναγνωρισμένες αθλητικές

ομοσπονδίες και γ) ειδικότητα άσκησης σε αντικείμενα, που δεν διδάσκονται σε Σχολή ή Τμήμα Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Σ.Ε.Φ.Α.Α. – Τ.Ε.Φ.Α.Α.)». Οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων αντιδρούν στην εκχώρηση ευθυνών εκγύμνασης σε ανθρώπους, οι οποίοι δεν έχουν πραγματοποιήσει σπουδές στην επιστήμη της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού, καθώς θεωρούν ότι η ανωτέρω εκχώρηση, αφενός απαξιώνει την παρεχόμενη άσκηση και αφετέρου καθίσταται επικίνδυνη για τον ασκούμενο.

Επιπλέον στο άρθρο 49 του αναφερόμενου σχεδίου νόμου αναγράφεται ότι «οι προϋποθέσεις λειτουργίας και οι ειδικές κτιριολογικές προϋποθέσεις των άρθρων 3 και 4 αντίστοιχα του Π.Δ. 219/2006 (Α' 221), περί καθορισμού των όρων και των προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών γυμναστηρίων ή ιδιωτικών σχολών εκμάθησης αθλημάτων, δεν απαιτούνται για τη λειτουργία κέντρων γιόγκα (yoga), εφόσον αυτά λειτουργούν αυτόνομα και παρέχουν αποκλειστικά και μόνο υπηρεσίες εκμάθησης και πρακτικής γιόγκα». Οι γυμναστηριούχοι δε συμφωνούν με τις ανωτέρω διατάξεις, καθώς θεωρούν ότι η yoga αποτελεί υπηρεσία σωματικής άσκησης και συνεπώς οφείλουν να τηρούνται οι ίδιοι όροι και προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων yoga, οι οποίοι ισχύουν και για τα ιδιωτικά γυμναστήρια. Άλλωστε στα ανωτέρω κέντρα, σύμφωνα με την επιστολή των ιδιοκτητών γυμναστηρίων, εκτός από τα προβλεπόμενα μαθήματα yoga, παρέχονται συχνά μαθήματα pilates και αεροβικής γυμναστικής. Συνεπώς, δημιουργείται μία επιπλέον συνθήκη παραβατικότητας στο χώρο της μαζικής άθλησης, εφόσον δε θεσμοθετείται ελεγκτικός φορέας. Εν κατακλείδι το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, σύμφωνα με το υπόμνημα των Συλλόγων Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων, δε συμβάλλει στην οριοθέτηση του αντικειμένου εργασίας τους και εντείνει τον αθέμιτο ανταγωνισμό στο χώρο των ιδιωτικών γυμναστηρίων¹.

Στις 9 Δεκεμβρίου 2021 πραγματοποιήθηκε συνάντηση εκπροσώπων του Πανελλήνιου Συνδέσμου Γυμναστηρίων και του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής με τον Υφυπουργό Αθλητισμού, στην οποία εξέφρασαν, και οι ανωτέρω σύλλογοι, τις ενστάσεις τους στα επίμαχα άρθρα του υπό διαβούλευση σχεδίου νόμου. Επιπλέον αναφορικά με τα κέντρα yoga εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 395305/2022 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 4503/25-08-2022 τ. Β') με θέμα «Καθορισμός των κατ' ελάχιστων απαιτούμενων κτιριολογικών και λοιπών προϋποθέσεων για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων γιόγκα (yoga)», στην οποία τα κλαδικά όργανα των γυμναστηριούχων αντιτάχθηκαν. Συγκεκριμένα οι Σύλλογοι Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης, Μαγνησίας,

---

¹ https://flashnews.gr/post/477363/antidroyn-oi-idiokthtes-gymnasthiriwn-gia-to-s-n-athlhtismoy-anapsyxhs-kai-askhshs-gia-oloys/?fbclid=IwAR1xRCYOpq0bAtEP6ZQ_f76pccpdENBzth6E9GjuuaCTbxdnsKfb3FDo8A4 - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

Δυτικής Μακεδονίας, Χανίων, Ρεθύμνου, Αχαΐας, Έβρου και Τρικάλων συνέταξαν από κοινού μία ανακοίνωση, στην οποία αναφέρονται στα σημεία που θεωρούν ότι συμβάλλουν στην ανάπτυξη αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεών τους και των κέντρων γιόγκα και ζητούν συνάντηση με τους ιθύνοντες, προκειμένου να προβούν στις απαραίτητες διορθώσεις². Στο επόμενο κεφάλαιο θα αναφερθούμε αναλυτικά στο υπ' αριθμόν 219/2006 Προεδρικό Διάταγμα και στους μη αδειοδοτημένους χώρους, οι οποίοι ενισχύουν τον αθέμιτο ανταγωνισμό, καθώς και στις διεκδικήσεις των κλαδικών συλλόγων αναφορικά με αυτό.

Μία ακόμη δυσκολία που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων είναι ο υψηλός φορολογικός συντελεστής, με τον οποίο επιβαρύνονται οι υπηρεσίες που παρέχουν και κατά την άποψή τους, η εν λόγω δυσκολία, επηρεάζει σημαντικά την κερδοφορία των επιχειρήσεών τους και αποτελεί τροχοπέδη στην βιωσιμότητα του κλάδου τους (Ελληνικό Περιοδικό Διοίκηση Αθλητισμού & Αναψυχής, 13 (2), 41-48). Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, ένας από τους στόχους των Συλλόγων Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων είναι η μείωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας στην παροχή υπηρεσιών σωματικής άσκησης, στο χαμηλό συντελεστή έξι τις εκατό (6%), όπως συμβαίνει σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Πιο συγκεκριμένα στο Βέλγιο και στη Σουηδία ο φορολογικός συντελεστής ανέρχεται στο 6%, στη Ρουμανία στο 5%, στην Πολωνία στο 8%, στη Φιλανδία στο 10%, στην Ιρλανδία και στην Ολλανδία στο 9%, στη Μάλτα στο 7%, στην Σλοβενία στο 9,5%, στο Λουξεμβούργο στο 3%, ενώ στην Αυστρία στο 0%³. Επίσης στην Κύπρο, σύμφωνα με την «Ερμηνευτική Εγκύκλιο – Φ.Π.Α.», η οποία εκδόθηκε την 21^η Φεβρουαρίου 2019, αναφέρει ότι «το δικαίωμα εισόδου σε αθλητικές εγκαταστάσεις και το δικαίωμα χρήσης των αθλητικών εγκαταστάσεων επιβαρύνεται με το μειωμένο συντελεστή φόρου (5%)». Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συγκεκριμένη χαμηλή φορολογική επιβάρυνση αποτελεί η ύπαρξη άδειας λειτουργίας της αθλητικής εγκατάστασης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της Κυπριακής νομοθεσίας «Περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμού του 1995», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει⁴.

Επιπλέον οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων θεωρούν ότι η παροχή βοήθειας από τον κρατικό μηχανισμό σε επιχειρήσεις, όπως είναι τα γυμναστήρια, που προάγουν την υγεία του πληθυσμού

² <https://www.facebook.com/%CE%A3%CF%8D%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82-%CE%99%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%BA%CF%84%CE%B7%CF%84%CF%8E%CE%BD-%CE%93%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%98%CE%B5%CF%83%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%82-273482843087110/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

³ <https://www.facebook.com/pasygy> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

⁴ <https://chcats.com/meiwmno-vat-5-se-gymnastiria-kai-athlitikes-egkatastaseis/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

και συμβάλλον στη βελτίωσή της, μακροχρόνια ωφελούν το ίδιο το κράτος, καθώς ένας υγιής πληθυσμός θα απασχολήσει λιγότερο το σύστημα υγείας. Για το λόγο αυτό, ένα ακόμα διαχρονικό αίτημα των γυμναστηριούχων προς την Πολιτεία είναι η ένταξη των επιχειρήσεών τους σε επιδοτούμενα προγράμματα, προκειμένου για την ενίσχυση και ψηφιακή και ενεργειακή αναβάθμιση τους. Η τελευταία διεκδίκησή τους αφορά την συμπερίληψή τους στο Νέο Αναπτυξιακό Νόμο «Ελλάδα 2.0/2022», καθώς και σε επιδοτούμενα προγράμματα μέσω ΕΣΠΑ, τα οποία να αφορούν αποκλειστικά τα γυμναστήρια, να είναι εξειδικευμένα στις τρέχουσες ανάγκες των γυμναστηρίων και οι επιλέξιμες επιδοτούμενες ενέργειες να αφορούν εξοπλισμό και λειτουργικά έξοδα.

2.3 Δράσεις των Συλλογικών Μορφών Οργάνωσης των Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων

Μια από τις επιδιώξεις των Συλλογικών Οργάνων των Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων αφορά στην άμεση και έγκυρη ενημέρωση των μελών τους σχετικά με τις εξελίξεις στον τομέα που επιχειρούν και στην απόκτηση της κατάλληλης τεχνογνωσίας, ώστε συνεχώς να βελτιώνουν τις υπηρεσίες που παρέχουν στο πελατολόγιό τους. Άλλωστε η βιομηχανία του fitness αποτελεί μια δυναμική και εξελισσόμενη βιομηχανία, με αποτέλεσμα οι τάσεις της φυσικής κατάστασης συνεχώς να εξελίσσονται και να αλλάζουν. Προκειμένου, λοιπόν, να επιτύχουν τον ανωτέρω στόχο διοργανώνουν ετήσια πανελλήνια επαγγελματικά συνέδρια, τα «Fitness Meeting», των οποίων η θεματολογία προσαρμόζεται και εξελίσσεται παράλληλα με τις εκάστοτε ανάγκες των επιχειρήσεών τους. Το 1^ο Πανελλήνιο Επαγγελματικό Συνέδριο «Fitness Meeting» συντελέστηκε το 2003 και μέχρι το 2014 είχαν πραγματοποιηθεί 11 συνεδριακές συγκεντρώσεις του κλάδου των γυμναστηρίων, οι οποίες διεξήχθησαν με την αιγίδα, την υποστήριξη και τη συνεργασία 92 Οργανισμών και Θεσμικών φορέων, ενώ οι θεματικές ενότητες που περιλάμβαναν, παρουσιάστηκαν από 417 Εισηγητές, μεταξύ των οποίων ήταν Πανεπιστημιακοί Καθηγητές, Ειδικοί Τεχνοκράτες και καταξιωμένοι Επιστήμονες από την Ελλάδα και το Εξωτερικό⁵. Το έτος 2011 διοργανώθηκε το 9^ο Πανελλήνιο Επαγγελματικό Συνέδριο «Fitness Meeting», το οποίο ήταν πολυμορφικό, πολυθεματικό και πολυεπίπεδο. Περιελάμβανε τρεις θεματικές ενότητες με την πρώτη να αφορά τον τομέα του «Fitness & Wellness», η δεύτερη τον τομέα της «Αθλητιατρικής» και η Τρίτη τον τομέα «Pilates»⁶. Τα επόμενα έτη η διάρθρωση των συνεδρίων ήταν παρεμφερής και παρατηρείται εμπλουτισμός των θεματικών εννοιών. Συγκεκριμένα το 2014 προστέθηκαν οι

⁵ <https://www.facebook.com/gimnastiria/photos/pb.100057279827063.-2207520000./854789727879361/?type=3> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

⁶ <https://www.mandypersaki.gr/2011/09/19/9o-panellinio-epagelmatiko-sinedrio-fi/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

εξής τρεις επιπλέον τομείς: ο τομέας «Marketing & Management», ο τομέας «Μαχητικών & Πολεμικών Τεχνών» και ο τομέας «Παράλληλων εκδηλώσεων», ενώ ο τομέας «Pilates» αντικαταστάθηκε από τον τομέα «Εναλλακτικών Μεθόδων Σωματικής Άσκησης»⁴. Στις εναλλακτικές μεθόδους σωματικής άσκησης παρατηρούμε ότι εντάσσονται με το πέρασμα των ετών εκτός από το Pilates, το Personal Training, το Group Training, το Cross Training, το Functional Training, το Tabata και η Yoga. Εξάλλου η προσωπική προπόνηση είναι πρώτη στην προτίμηση των Ευρωπαίων, ενώ ακολουθούν η διαλειμματική και λειτουργική προπόνηση, καθώς και η προπόνηση σε ολιγομελή τμήματα (Batrakoulis, 2019). Επιπλέον από το 2011 έως και το έτος 2019 την οργάνωση του Πανελλήνιου Επαγγελματικού Συνεδρίου «Fitness Meeting» επιμελούνται ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων, ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής και η Πανελλήνια Επιστημονική Φιλογυμναστική Εταιρεία, ενώ στο συνέδριο, το οποίο διεξήχθη τον Οκτώβριο του 2022 συνδιοργανωτής ήταν η Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής. Στα δύο επαγγελματικά συνέδρια, του 2021 και 2022, τα οποία πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά, λόγω των ιδιαζουσών συνθηκών που επικρατούσαν στον εργασιακό χώρο των γυμναστηρίων, εξαιτίας της πανδημίας του covid-19, συμμετείχαν και οι Σύλλογοι Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης, Αχαΐας, Λάρισας, Μαγνησίας και Έβρου.

Μία επιπλέον δράση των συλλογικών μορφών των ιδιοκτητών γυμναστηρίων είναι η National Fitness Day, η οποία δημιουργήθηκε, όταν πριν από επτά χρόνια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όρισε την τελευταία εβδομάδα του Σεπτεμβρίου ως Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Αθλητισμού – European Week of Sport, στο πλαίσιο της οποίας καθορίστηκε και η National Fitness Day⁷. Από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού έχει ανατεθεί στον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Γυμναστηρίων και το Σύλλογο Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής, από το έτος 2020, η οργάνωση και η υλοποίηση των εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια της ανωτέρω δράσης. Για την πραγματοποίηση, όμως, του συγκεκριμένου προγράμματος συνδράμουν και οι Σύλλογοι Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Λάρισας και Μαγνησίας, ενώ για την παραγωγή του βίντεο παρουσίασης της εν λόγω δράσης, το οποίο δημιουργήθηκε το έτος 2020, συνέβαλαν οικονομικά και τα συλλογικά όργανα του νομού Θεσσαλονίκης και Αχαΐας⁸. Οι εκδηλώσεις, οι οποίες διεξάγονται στο πλαίσιο της δράσης National Fitness Day αφορούν αγώνες καλαθοσφαίρισης, ποδοσφαίρου,

⁷ <https://nationalfitnessday.gr/%ce%b8%ce%b5%cf%83%ce%bc%cf%8c%cf%82-national-fitness-day-for-europe/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

⁸ <https://nationalfitnessday.gr/%ce%b7-%cf%83%ce%b7%ce%bc%ce%b1%cf%83%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%bf%cf%85-%ce%b1%ce%b8%ce%bb%ce%b7%cf%84%ce%b9%cf%83%ce%bc%ce%bf%cf%85-%cf%83%ce%b5-%ce%b5%ce%bd%ce%b1-%ce%bc%ce%bf%ce%bd%ce%b1%ce%b4%ce%b9/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

παιδικής αντισφαίρισης, παιδικών καταδύσεων, Power Cycling, ακόμα και εκδηλώσεις πολιτισμικού περιεχομένου, όπως περίπατος στον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης. Επίσης για το έτος 2022 πραγματοποιήθηκε έκθεση αθλητικών έργων στο πολιτιστικό και αθλητικό κέντρο του Δήμου Φαλήρου, δωρεάν λιπομέτρηση πολιτών στην Πλατεία Συντάγματος και διαγωνισμός παιδικής ζωγραφικής με θεματικούς άξονες τον αθλητισμό, την άθληση και τη σωματική άσκηση. Στόχος της ανωτέρω δράσης είναι αφενός η προαγωγή του αθλητισμού, η διάδοση του μηνύματος ότι η τακτική άσκηση έχει σημαντικά οφέλη στην υγεία του ανθρώπινου οργανισμού, καθώς και η συνειδητοποίηση από το κοινωνικό σύνολο της αξίας της δια βίου άσκησης και αφετέρου η προβολή των επιχειρήσεων των μελών των συλλογικών οργάνων με βασική επιδίωξη την αύξηση του πελατολογίου τους.

Επιπλέον οι κλαδικοί σύλλογοι των ιδιοκτητών γυμναστηρίων διοργανώνουν επαγγελματικά συνέδρια όπως το Επαγγελματικό Συνέδριο Βορείου Ελλάδος, το Πελοποννησιακό Επαγγελματικό Συνέδριο, το οποίο πραγματοποιήθηκε μόνο το έτος 2013 και οργανωτής ήταν ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων μαζί με την Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής, καθώς και διάφορα Forum, όπως το Forum Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων, Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Βορείου Ελλάδος, Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλίας και Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Κρήτης, το οποίο επίσης διοργανώθηκε για μια (1) φορά μέχρι σήμερα, το έτος 2019. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τα επαγγελματικά συνέδρια έχουν διεξαχθεί εννέα (9) Επαγγελματικά Συνέδρια Βορείου Ελλάδος και παρατηρούμε ότι στο τελευταίο, το οποίο διοργανώθηκε το 2022, συνδιοργανωτές ήταν, εκτός από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Γυμναστηρίων και το Σύλλογο Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης, οι οποίοι περιλαμβάνονταν στους οργανωτές και των προηγούμενων συνεδρίων, ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Λάρισας, Μαγνησίας και Έβρου. Αναφορικά με τα Forum, έχουν πραγματοποιηθεί οκτώ (8) Forum Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων, οργανωτές των οποίων ήταν ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων και ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής, ενώ τα Forum Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλίας και Βορείου Ελλάδος ξεκίνησαν να διοργανώνονται τα έτη 2018 και 2019 αντίστοιχα, με οργανωτές το Σύλλογο Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Λάρισας και Θεσσαλονίκης. Το έτος 2020 διεξήχθη το δεύτερο Forum Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλίας και το έτος 2022 το δεύτερο Forum Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Βορείου Ελλάδος. Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων συμμετέχει στην οργάνωση και των δύο αυτών Forum. Επίσης, θα πρέπει να αναφερθούμε στο 1^ο Επιχειρηματικό Forum Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων της Δυτικής Ελλάδας, το οποίο πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2022 και την επιμέλεια της οργάνωσής του την είχαν ο

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων και ο Σύλλογος Γυμναστηριούχων Αχαΐας⁹. Τέλος, το Δεκέμβριο του 2019, οργανώθηκε η 1^η Πανελλήνια Συνδιάσκεψη με θέμα «Ανάπτυξη & Αναβάθμιση Μαζικής Άθλησης – Fitness», στην οργανωτική επιτροπή της οποία συμμετείχαν ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων, ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης, Αχαΐας και Λάρισας. Παρατηρούμε ότι με το πέρασμα των ετών γίνεται προσπάθεια να ενώσουν τις δυνάμεις τους τα συλλογικά όργανα του κλάδου και οργανώνουν περισσότερες δράσεις.

Στο πλαίσιο προβολής των υπηρεσιών και των κοινωνικών ωφελειών που παρέχουν τα γυμναστήρια, ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου διοργάνωσε σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Αθλητισμού και το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Ηρακλείου (Ε.Α.Κ.Η.), στις 22 και 23 Ιουλίου του 2022 το αθλητικό γεγονός με την ονομασία «Fitness on the beach». Το συγκεκριμένο αθλητικό γεγονός διεξήχθη σε παράκτιες αθλητικές εγκαταστάσεις της πόλης του Ηρακλείου και περιλάμβανε προγράμματα που παρέχονται στα γυμναστήρια, όπως Pilates, Zumba, Body Pump, Cross Training, Tabata, Functional Training, Core Challenge και 90's Aerobic, τα οποία εκτελέστηκαν από γυμναστές των γυμναστηρίων του Συλλόγου Ηρακλείου¹⁰. Στόχος της συγκεκριμένης δράσης ήταν η μετάδοση της θετικής ενέργειας, της δράσης και της ευεξίας που παρέχει η οργανωμένη άσκηση, η οποία συντελείται στα γυμναστήρια του εν λόγω κλαδικού οργάνου. Σε παρόμοιες ενέργειες δραστηριοποιούνται και άλλες κλαδικές οργανώσεις, όπως ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης, ο οποίος ήταν υποστηρικτής της εκδήλωσης «6^{ος} Αγώνας Δρόμου μνημείων Θεσσαλονίκης», που διεξήχθη στις 5 Ιουνίου 2022 στην πόλη της Θεσσαλονίκης¹¹ και ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Δυτικής Μακεδονίας, ο οποίος ήταν συμμετοχος στο αθλητικό γεγονός που διοργάνωσε ο Δήμος Κοζάνης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας, την 22^η Σεπτεμβρίου 2022¹².

Μέσα στις δράσεις των συλλογικών οργάνων των γυμναστηρίων συγκαταλέγονται και η δημοσίευση άρθρων στις ιστοσελίδες και στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης που διαθέτουν, αναφορικά με τα οφέλη της άσκησης στη σωματική και ψυχική υγεία του ανθρώπου, η διοργάνωση

---

⁹ <https://eldico.gr/1%CE%BF-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-forum-%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%BA%CF%84%CE%B7%CF%84%CF%8E%CE%BD-%CE%B3%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%B1%CF%83/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

¹⁰ <https://www.facebook.com/herakliongyms/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

¹¹ <https://www.facebook.com/%CE%A3%CF%8D%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82-%CE%99%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%BA%CF%84%CE%B7%CF%84%CF%8E%CE%BD-%CE%93%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%98%CE%B5%CF%83%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%82-273482843087110/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

¹² https://www.facebook.com/profile.php?id=100064615785429&paipv=0&eav=AfYVS2nlg_MihbfGfoCeiErgvpBU19Ryi3NjuCvZRvN81vbQ6gpK0-RZCiB2fS3J-ZE - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

διαδικτυακών και δια ζώσης σεμιναρίων σχετικά με προγράμματα εκγύμνασης, καθώς και η πραγματοποίηση ομιλιών, προκειμένου για ενημέρωση του κοινού σε θέματα, όπως η εμμηνόπαυση, η παχυσαρκία, ο κορωνοϊός και πως η άσκηση συμβάλλει στην αντιμετώπισή τους. Επίσης ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων και ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής συμμετέχουν στη διοργάνωση της ετήσιας εκδήλωσης «Απολλώνεια Βραβεία», η οποία ξεκίνησε το 1997 και αφορά στη βράβευση μεγάλων προσωπικοτήτων του πολιτισμού, του αθλητισμού, της τέχνης και της παιδείας.

2.4 Κοινωνική Προσφορά των Συλλόγων

Οι Συλλογικές Μορφές οργάνωσης των Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων διεξάγουν επιπλέον, δράσεις, οι οποίες στοχεύουν στην προσφορά προς το κοινωνικό σύνολο. Πιο συγκεκριμένα ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων, μαζί με το Σύλλογο Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής διοργανώνουν, από το Μάιο 2017, τον αγώνα δρόμου «Life Run», του οποίου κεντρικό μήνυμα είναι «χάρισε ζωή...γίνε δωρητής οργάνων, ιστών και κυττάρων!!!» και είναι αφιερωμένος στη δωρεά οργάνων για μεταμοσχεύσεις. Ο εν λόγω αγώνας γίνεται υπό την αιγίδα του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, της European Health & Fitness Association και της Αθλητικής Ομοσπονδίας Νεφροπαθών και Μεταμοσχεύσεων, ενώ πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Αθλητισμού. Μέρος από τα έσοδα του αγώνα διατίθεται για την οργάνωση Δικτύου Εθελοντών Δοτών για μεταμοσχεύσεις. Επίσης οι ανωτέρω σύλλογοι, συμμετέχουν στην οργάνωση του αγώνα δρόμου με την ονομασία «Cardio Run», ο οποίος είναι αφιερωμένος στην Παγκόσμια Ημέρα Καρδιάς, διεξάγεται μία φορά το χρόνο και τον Οκτώβριο του 2022 διεξήχθη για όγδοη φορά. Συνδιοργανωτές της ανωτέρω διοργάνωσης είναι η Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία, ο Σύλλογος Ελλήνων Ολυμπιονικών και η Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής και ο ανθρωπιστικός σκοπός της είναι η συγκέντρωση χρημάτων, τα οποία διατίθενται για την αγορά απινιδωτών, που δωρίζονται σε ακριτικές περιοχές της Ελλάδας, για την αντιμετώπιση εμφραγμάτων του μυοκαρδίου. Επιπλέον το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων, μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές που υπέστη η χώρα μας τον Αύγουστο του 2021, αποφάσισε να δραστηριοποιήσει τα μέλη του, προκειμένου να συλλέξουν τρόφιμα μακράς διάρκειας και είδη πρώτης ανάγκης για τους πυρόπληκτους, ενώ στους πυροσβέστες προσέφεραν ένα τρίμηνο πρόγραμμα υπηρεσιών σωματικής άσκησης σε γυμναστήρια-μέλη του συνδέσμου δωρεάν, δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο έμπρακτα την αναγνώριση του δύσκολου έργου στο οποίο καλούνται να ανταπεξέλθουν κάθε φορά. Μία ακόμη κοινωνική προσφορά του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής, η οποία πραγματοποιήθηκε

στο πλαίσιο της επιχειρηματικής και κοινωνικής ευθύνης, του ανθρωπισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης, είναι η δράση για τη συγκέντρωση τροφίμων μακράς διαρκείας, καθώς και υλικών καθαρισμού, για τους πληγέντες στις καταστροφικές πλημμύρες της Δυτικής Αττικής, που συνέβησαν το Νοέμβριο του 2017. Η ανωτέρω δράση ήταν ενταγμένη στο πρόγραμμα «Αττική Κοινωνική Αλληλεγγύη», το οποίο πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία της Περιφέρειας Αττικής και των Δήμων Μεγαρέων και Μάνδρας-Ειδυλλίας.

Ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης συμμετείχε, την 2^η Οκτωβρίου 2022, στην εκδήλωση που διοργανώθηκε από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και την Αντιπεριφέρεια Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος «VOLT-αρω 2022», η οποία είχε ως στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού σε ζητήματα Αστικής Βιώσιμης Μετακίνησης και Ανάπτυξης. Μέλη του ανωτέρου συλλόγου γυμναστηρίων, έλαβαν μέρος σε προγράμματα spinning, τα οποία πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, προκειμένου αφενός να μεταφέρουν το κεντρικό μήνυμα της εκδήλωσης, που ήταν η ηλεκτροκίνηση και η πράσινη ενέργεια γενικότερα και αφετέρου να προβάλλουν, να προωθήσουν και να διαφημίσουν τις επιχειρήσεις τους.

Ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου έλαβε μέρος στην εκδήλωση, που έγινε στη χώρα του Ηρακλείου με αφορμή τα ενενήντα (90) χρόνια της FIBA και έσοδα της οποίας θα διατίθενται στην αγορά ενός θερμικού κυκλοποιητή για παιδιά με καρκίνο. Επιπλέον, με πρωτοβουλία του εν λόγω συλλόγου, συγκεντρώθηκαν είδη πρώτης ανάγκης και τρόφιμα μακράς διαρκείας, προκειμένου να παρασχεθούν στους σεισμόπληκτους της περιοχής του Αρκαλοχωρίου.

Τα συλλογικά όργανα των γυμναστηρίων προβαίνουν σε ενέργειες προσφοράς προς το κοινωνικό σύνολο, θέλοντας να αναδείξουν την ευαισθησία και το κοινωνικό τους πρόσωπο. Με τον τρόπο αυτό εδραιώνονται στην κοινωνία, αποκτούν κύρος και αξιοπρέπεια ως φορείς, ενώ ταυτόχρονα προβάλλονται οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις επιχειρήσεις τους. Επίσης σε πολλές από τις κοινωνικές δράσεις των συλλόγων, προβάλλεται και προωθείται το μήνυμα, αναφορικά με τη συμβολή της άσκησης στην προαγωγή της σωματικής και ψυχικής υγείας, καθώς και η δια βίου άσκηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Θεσμικό Πλαίσιο Λειτουργίας των Γυμναστηρίων

3.1 Ανασκόπηση της ελληνικής νομοθεσίας αναφορικά με το νομικό πλαίσιο λειτουργίας και αδειοδότησης των γυμναστηρίων

Το 1976 εκδόθηκε ο ν. 423/1976 «Περί γυμναστηρίων και ρυθμίσεως θεμάτων αφορώντων εις τον εξωσχολικόν αθλητισμόν» (ΦΕΚ 223/21-08-1976 τ. Α') και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 1 του ανωτέρω νόμου τα γυμναστήρια ορίζονται ως «Νομικά Πρόσωπα ή Υπηρεσίες και έχουν ως αποστολήν την προαγωγήν και διάδοσιν του αθλητισμού. Προς τον σκοπόν τούτον διαθέτουν ωργανωμένους χώρους με γυμναστικές και αγωνιστικές εγκαταστάσεις, ως στάδια, κολυμβητήρια, σκοπευτήρια, κέντρα ιστιοπλοΐας, αθλητικά κέντρα, χώρους χιονοδρομιών, αθλοπαιδιών, αντισφαιρίσεως, κέντρα νεότητος ή εντευκτήρια και χώρους αθλήσεως εν γένει» και κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες (παρ. 2 άρθρο 1 ν. 423/1976):

- Α. Ολυμπιακά
- Β. Εθνικά
- Γ. Δημοτικά
- Δ. Κοινοτικά και
- Ε. Σωματειακά.

Τα Ολυμπιακά, Εθνικά, Δημοτικά και τα υπό μορφή Ν.Π.Δ.Δ. Κοινοτικά Γυμναστήρια, ιδρύονται δια Προεδρικού Διατάγματος, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως, ενώ τα Κοινοτικά Γυμναστήρια ιδρύονται με απόφαση του οικείου κοινοτικού συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από το Νομάρχη (παρ. 1-2, άρθρο 2 ν. 423/1976). Στα επόμενα άρθρα, του εν λόγω νόμου, συμπεριλαμβανομένων και των τροποποιήσεων τους, καθορίζονται οι προϋποθέσεις ίδρυσης των γυμναστηρίων, τα απαιτούμενα κτιριολογικά στοιχεία των χώρων εκγύμνασης, ο τρόπος διοίκησης, καθώς και θέματα που αφορούν τη λειτουργία τους.

Το επόμενο νομικό πλαίσιο που αναφέρεται στην οργάνωση και λειτουργία των γυμναστηρίων είναι ο ν. 456/1988 (ΦΕΚ 209/22-09-1988 τ. Α'). Στο άρθρο 1 προσδιορίζεται ο σκοπός έκδοσης του εν λόγω νόμου, ο οποίος είναι «Η καλλιέργεια και ανάπτυξη του αθλητικού πνεύματος και ομαδικότητας και της ευγενούς άμιλλας, τα οποία θα επιτευχθούν:

- Α. Με την ανάπτυξη του μαζικού Αθλητισμού (Εργασιακός, Πανεπιστημιακός, Στρατιωτικός, Σχολικός κ.λπ.).
- Β. Με το να μπορεί να δίνει σ' όλους την ευκαιρία να συμμετέχουν σε Αθλητικές δραστηριότητες που αρμόζουν στα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητές του.

Γ. Με την ψυχαγωγία και την αναβάθμιση του πολιτιστικού επιπέδου και αθλητικού επιπέδου», ενώ το άρθρο 2 αναφέρεται στη διοίκηση των γυμναστηρίων, για την οποία υπεύθυνο είναι το Συλλογικό Όργανο με την ονομασία «Επιτροπή Διοίκησης» (Ε.Δ.). Στα επόμενα άρθρα καθορίζονται οι αρμοδιότητες και η λειτουργία της Επιτροπής Διοίκησης, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των μελών της, καθώς και η διάρθρωση των υπηρεσιών ενός γυμναστηρίου.

Ο όρος «ιδιωτικά γυμναστήρια» καταγράφεται για πρώτη φορά στην ελληνική νομοθεσία, στο ν. 2725/1999 «*Ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ 121/17-06-1999 τ. Α'). Στην παρ.1 του άρθρου 32 του ανωτέρω νόμου αναφέρεται ότι «Για την ίδρυση και τη λειτουργία ιδιωτικού γυμναστηρίου ή ιδιωτικής σχολής, που έχει σκοπό τη σωματική άσκηση ή την εκμάθηση αναγνωρισμένου ή μη αθλήματος, με την καταβολή ή μη διδάκτρων, απαιτείται άδεια του αρμόδιου Νομάρχη», ενώ οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας για την ίδρυση και λειτουργία των ιδιωτικών γυμναστηρίων και σχολών, που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο, τα κλύματα και τα ασυμβίβαστα για την κτήση ιδιότητας ιδιοκτήτη ή εκπροσώπου ιδιωτικού γυμναστηρίου ή ιδιωτικής σχολής, το ύψος του παραβόλου λειτουργίας, η διαδικασία χορήγησης της άδειας, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του αρμόδιου για τον Αθλητισμό Υπουργού και των Υπουργών Υγείας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (παρ. 2 άρθρο 32 ν. 2527/1999).

Στη συνέχεια των ανωτέρω διατάξεων εκδόθηκε το υπ' αριθμόν 219 Προεδρικό Διάταγμα «*Περί καθορισμού των όρων και των προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας Ιδιωτικών Γυμναστηρίων ή ιδιωτικών σχολών εκμάθησης αθλημάτων*» (ΦΕΚ 221/13-10-2006 τ. Α') και στο οποίο καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας και αδειοδότησης των γυμναστηρίων. Ο σκοπός των γυμναστηρίων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ανωτέρω Προεδρικού Διατάγματος, συμπεριλαμβανομένων και των τροποποιήσεων του, είναι η παροχή υπηρεσιών «ομαδικής και ατομικής σωματικής άσκησης με σκοπό τη σωματική ευρωστία, ευεξία και σωματική και ψυχική υγεία δια των μέσων της επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού στον τομέα αυτό», καθώς και η παροχή υπηρεσιών ειδικής προπονητικής, η οποία στοχεύει στην «επίτευξη αθλητικών επιδόσεων και στη μεγιστοποίηση της σωματικής απόδοσης αθλητών με ειδικά προγράμματα». Επιπλέον τα γυμναστήρια μπορούν να παρέχουν «υπηρεσίες σωματικής ψυχαγωγίας παιδιών και εκμάθησης παραδοσιακών και μοντέρνων χορών». Όλες οι ανωτέρω παροχές θα πρέπει να προσφέρονται από γυμναστές, προπονητές και εκπαιδευτές, οι οποίοι να είναι κάτοχοι πτυχίου του Τμήματος Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, καθώς και να διαθέτουν ανάλογη βεβαίωση ή πιστοποίηση σε περίπτωση που παρέχουν υπηρεσίες, οι οποίες απαιτούν ιδιαίτερη εξειδίκευση.

Επίσης ο αριθμός του προσωπικού οφείλει να είναι «ανάλογος της έκτασης των παρεχόμενων υπηρεσιών και του αριθμού των εκγυμναζόμενων». Τέλος ανάμεσα στο εκπαιδευτικό προσωπικό του γυμναστηρίου είναι απαραίτητη η ύπαρξη του Διευθυντή, ο οποίος οφείλει να διαθέτει πτυχίο του Τμήματος Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού «με τριετή τουλάχιστον εμπειρία στη διαχείριση προγραμμάτων μαζικής ή ατομικής άθλησης ή εκγύμνασης» και «είναι αρμόδιος για την εκπόνηση του εσωτερικού κανονισμού του γυμναστηρίου, καθώς και για τον έλεγχο της τήρησης όλων των προδιαγραφών που αναφέρονται στο Π.Δ. 219/2006» και δεν μπορεί να εργάζεται ως Διευθυντής σε περισσότερα από ένα (1) γυμναστήρια ή αθλητικές σχολές.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος, απαιτούνται συγκεκριμένες κτιριολογικές προϋποθέσεις, αναφορικά με τους χώρους στέγασης των γυμναστηρίων. Πιο συγκεκριμένα, ο χώρος στον οποίο στεγάζεται ένα γυμναστήριο, θα πρέπει να είναι ενιαίος και η έκτασή του να είναι τουλάχιστον εκατό (100) τετραγωνικά μέτρα, στα οποία δε συμπεριλαμβάνονται τυχόν βοηθητικοί, υπαίθριοι και ημιυπαίθριοι χώροι. Επιπλέον θεωρείται απαραίτητη η ύπαρξη «επαρκούς και ομοιόμορφου φυσικού και τεχνητού φωτισμού, καθώς και επαρκούς αερισμού με φεγγίτες και αθόρυβους εξαεριστήρες». Απαραίτητη προϋπόθεση είναι, επίσης, η ύπαρξη χώρων υγιεινής, οι οποίοι να μπορούν να καλύπτουν τις ανάγκες των εκγυμναζόμενων και να τους παρέχουν την απαραίτητη ασφάλεια. Ακόμη στο χώρο του γυμναστηρίου είναι αναγκαία η ύπαρξη επαρκούς πυρασφάλειας, με την ανάλογη πιστοποίηση της αρμόδιας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, η ύπαρξη ηλεκτρονόμων διαφυγής ρεύματος στους πίνακες παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, καθώς και η ύπαρξη φαρμακείου πρώτων βοηθειών, προκειμένου για την έγκαιρη αντιμετώπιση πιθανών τραυματισμών που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια εκγύμνασης των αθλουμένων. Μία ακόμη βασική προϋπόθεση λειτουργίας των γυμναστηρίων είναι τα όργανα γυμναστικής, συμβατικά και ηλεκτρονικά μηχανήματα, τα οποία χρησιμοποιούνται για την εκγύμναση των μελών τους, να είναι κατάλληλα και να παρέχουν ασφάλεια στους ασκούμενους κατά τη χρήση τους. Τέλος «για την εγγραφή εκγυμναζόμενου απαιτείται η τήρηση ειδικής κάρτας, στην οποία βεβαιώνεται από ιατρό ότι ο ενδιαφερόμενος μπορεί να εκγυμνάζεται ή να αθλείται στο διδασκόμενο άθλημα». Η συγκεκριμένη κάρτα θα πρέπει να ανανεώνεται μία (1) φορά το χρόνο.

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που επιθυμεί να προχωρήσει στην έκδοση άδειας λειτουργίας γυμναστηρίου, οφείλει να καταθέσει τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά στο Τμήμα Αθλητισμού της οικείας Περιφέρειας. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 8 του Π.Δ. 219/2006, μεταξύ των δικαιολογητικών, εκτός από το αντίγραφο του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου του αιτούντος, τη φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα, το αντίγραφο ποινικού μητρώου, «από

το οποίο να προκύπτει ότι ο εν λόγω ενδιαφερόμενος, δεν καταδικάστηκε αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για τέλεση κακουργήματος, για κλοπή, υπεξαίρεση..., καθώς και για αδικήματα του άρθρου 128Θ ν, 2725/1999, όπως τούτο προστέθηκε σ' αυτόν με το άρθρο 60 ν.3057/2002» (παρ. 1β του αρ. 8 του Π.Δ. 2019/2006), την απόδειξη καταβολής παραβόλου ύψους τετρακοσίων (400) ευρώ, αν πρόκειται για χορήγηση νέας άδειας λειτουργίας γυμναστηρίου και διακοσίων (200) ευρώ αν πρόκειται για ανανέωση ή επέκταση υπάρχουσας άδειας, ο αιτών οφείλει να προσκομίσει αρχιτεκτονικά σχέδια κατόψεων και τομών του κτιρίου ή των κτιρίων σε κλίμακα ένα προς πενήντα (1:50), σε δύο (2) αντίγραφα, δήλωση επάρκειας του κτιρίου για τη χρήση του ως γυμναστηρίου ή αθλητικής σχολής θεωρημένα από μηχανικό και επικυρωμένα από το Οικείο Πολεοδομικό Γραφείο, καθώς και ακριβές αντίγραφο της άδειας οικοδομής του κτιρίου, όπου θα στεγάζεται το γυμναστήριο. Επιπλέον θα πρέπει να προσκομιστεί, στην αρμόδια υπηρεσία χορήγησης της άδειας λειτουργίας του γυμναστηρίου, «βεβαίωση πυρασφάλειας του κτιρίου ή των κτιρίων του γυμναστηρίου ή της αθλητικής σχολής από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, η οποία θα πρέπει να ανανεώνεται κάθε πενταετία, καθώς πιστοποιητικό της Διεύθυνσης Υγείας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για την καταλληλότητα των χώρων υγιεινής, του χρησιμοποιούμενου πόσιμου νερού, του συστήματος αποχέτευσης και της τυχόν ηχορύπανσης». Επίσης οφείλεται να κατατεθεί αντίγραφο των τίτλων σπουδών του Διευθυντή του γυμναστηρίου και του υπόλοιπου προσωπικού, καθώς και αντίγραφο ποινικού μητρώου όλων των υπαλλήλων του γυμναστηρίου. Τέλος είναι απαραίτητο να προσκομιστούν δικαιολογητικά όπως «έγγραφο σύμβαση από την οποία να αποδεικνύεται η κυριότητα ή η μίσθωση του ακινήτου στο οποίο θα λειτουργήσει το γυμναστήριο ή η αθλητική σχολή από τον αιτούντα», «υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 διπλωματούχου ηλεκτρολόγου για την ασφαλή και ακίνδυνη ηλεκτρολογική εγκατάσταση, καθώς για τον πλήρη εξαιρισμό του χώρου του γυμναστηρίου ή της αθλητικής σχολής», καθώς και «πιστοποιητικά από τα οποία να προκύπτει ότι ο χώρος του γυμναστηρίου ή της αθλητικής σχολής έχει υποβληθεί στις απαιτούμενες υγειονομικές απολυμάνσεις».

Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί ότι, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9 του Π.Δ. 2019/2006, με απόφαση του Περιφερειάρχη ορίζεται, κάθε χρόνο, μια Ειδική Επιτροπή Πιστοποίησης και Ελέγχου, η οποία ελέγχει μία (1) φορά το χρόνο τα γυμναστήρια και τις αθλητικές σχολές που ανήκουν στον τομέα ευθύνης της, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τηρούνται τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του αναφερόμενου Προεδρικού Διατάγματος και να εξασφαλιστεί η προστασία της υγείας των ασκούμενων, καθώς και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Εκτός από τον τακτικό ετήσιο έλεγχο η συγκεκριμένη επιτροπή έχει τη δυνατότητα να προβεί και σε έκτακτους ελέγχους είτε αυτεπάγγελτα είτε ύστερα από καταγγελία οποιουδήποτε έχει έννομο

συμφέρον. Τα μέλη της επιτροπής αποτελούν ο Προϊστάμενος του Γραφείου Φυσικής Αγωγής της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, ένας καθηγητής Φυσικής Αγωγής που υπηρετεί σε σχολείο Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της αντίστοιχης Περιφερειακής Ενότητας, ο Διευθυντής Υγειονομικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας ή ο αναπληρωτής του, ο Διευθυντής Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας ή ο αναπληρωτής του και ένας εκπρόσωπος του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων. Εκτός από την ανωτέρω επιτροπή, σε περίπτωση που παρίσταται σχετική ανάγκη, υπάρχει η δυνατότητα συγκρότησης τριμελών υποεπιτροπών, οι οποίες ορίζονται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη. Οι συγκεκριμένες επιτροπές απαρτίζονται από έναν υπάλληλο της Περιφέρειας με αρμοδιότητα σε θέματα Φυσικής Αγωγής Αθλητισμού, κατά προτίμηση πτυχιούχο ΤΕΦΑΑ, έναν υπάλληλο των Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας και έναν εκπρόσωπο του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων και λειτουργούν επικουρικά στο έργο της Ειδικής Επιτροπής Πιστοποίησης και Ελέγχου διεξάγοντας ελέγχους κατ' εντολή της και υποβάλλοντας προς αυτή σχετικές εισηγήσεις. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν παραβάσεις ο οικείος Περιφερειάρχης μπορεί «να ανακαλεί την άδεια λειτουργίας του γυμναστηρίου μέχρι ένα (1) έτος ή να προβαίνει στην οριστική ανάκληση της αδειάς». Τέλος αν διαπιστωθεί η μη ύπαρξη άδειας λειτουργίας τότε επιβάλλεται άμεση διακοπή των εργασιών του γυμναστηρίου ή της αθλητικής σχολής με τη σφράγιση του χώρου και ταυτόχρονη ενημέρωση της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., της οικείας Αστυνομικής Αρχής και της Επιθεώρησης Εργασίας.

3.2 Βασικό πρόβλημα των Συλλόγων: Η ύπαρξη μη αδειοδοτημένων χώρων εκγύμνασης-Ο αθέμιτος ανταγωνισμός

Το βασικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο κλάδος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων, σύμφωνα με κοινή ομολογία των Προέδρων των Συλλόγων τους, είναι ο αθέμιτος ανταγωνισμός, ο οποίος οφείλεται στην ύπαρξη χώρων που λειτουργούν παράνομα, χωρίς την απαραίτητη άδεια λειτουργίας, γεγονός το οποίο γιγαντώθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας του covid-19. Πιο συγκεκριμένα ο πρόεδρος του συλλόγου Ρεθύμνου ανέφερε ότι «το μεγαλύτερο πρόβλημα μας είναι ο κακός ανταγωνισμός» δηλαδή η ύπαρξη χώρων «οι οποίοι είναι ακατάλληλοι και τους χρησιμοποιούν επαγγελματικά, χωρίς την ύπαρξη άδειας». Ο πρόεδρος του συλλόγου Αχαΐας ως βασικό διαχρονικό πρόβλημα αναγνώρισε την «αντιμετώπιση της παραβατικότητας», η οποία δήλωσε ότι «υπάρχει σταθερά και ότι φυσικά τα τελευταία χρόνια έχει γιγαντωθεί». Το γεγονός ότι οι σύλλογοι Χανίων και Ρεθύμνου πρόσθεσαν στον τίτλο της συλλογικής οργάνωσής τους τον όρο «Αδειοδοτημένα Γυμναστήρια», υπογραμμίζει την ένταση του προβλήματος. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Ρεθύμνου αναφέρει ότι στην πόλη του Ρεθύμνου, την

περίοδο που ξεκίνησαν οι προσπάθειες ανασυγκρότησης του Συλλόγου, από τα είκοσι οκτώ (28) γυμναστήρια, μόνο τα οκτώ (8) είχαν άδεια λειτουργίας. Για την αντιμετώπιση του ανωτέρω προβλήματος θα συμβάλλει σημαντικά ο εκσυγχρονισμός του νομικού πλαισίου λειτουργίας των γυμναστηρίων, κατά τη γνώμη των εκπροσώπων των Συλλόγων.

Στο άρθρο 1 του Π.Δ. 219/2006 αναφέρεται ότι «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, μπορεί να ιδρύει και να λειτουργεί γυμναστήριο ή αθλητική σχολή, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών σωματικής άσκησης και άθλησης, την εκμάθηση ή καλλιέργεια αναγνωρισμένου ή μη αθλήματος με καταβολή ή μη αμοιβής, διδάκτρων ή οποιαδήποτε άλλης μορφής οικονομικής απολαβής ύστερα από προηγούμενη άδεια λειτουργίας, που χορηγείται με απόφαση του Περιφερειάρχη», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 2725/1999, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζεται ως σκοπός του αθλητικού σωματείου «η συστηματική καλλιέργεια και η ανάπτυξη των ψυχοσωματικών και πνευματικών δυνατοτήτων των αθλητών του για τη συμμετοχή τους σε αθλητικούς αγώνες». Προκειμένου για την ενδυνάμωση και βελτίωση των σωματικών επιδόσεων των αθλητών είναι θεμιτό εντός του χώρου των Αθλητικών Σωματείων να λειτουργεί ένας μικρός χώρος «γυμναστηρίου», με τον ανάλογο εξοπλισμό. Συχνά όμως στα Αθλητικά Σωματεία παρέχονται υπηρεσίες σωματικής άσκησης σε μη αθλητές, κάτι που ενισχύει τον αθέμιτο ανταγωνισμό στο χώρο των γυμναστηρίων, καθώς η διαδικασία αδειοδότησης και το πλαίσιο λειτουργίας ενός γυμναστηρίου διαφέρει από αυτό του Αθλητικού Σωματείου. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αχαΐας αναφέρθηκε σε συλλόγους πολεμικών τεχνών, πολιτιστικούς και χορευτικούς συλλόγους, οι οποίοι παρέχουν προγράμματα εκγύμνασης, χωρίς να έχουν τη δικαιοδοσία, αλλά το Κράτος είναι απόν και δεν προσφέρει την ανάλογη προστασία στον κλάδο τους, ενώ ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου, πρότεινε τη δημιουργία ενός νομικού πλαισίου το οποίο να οριοθετεί με σαφήνεια το αντικείμενο με το οποίο απασχολείται ο καθένας, προκειμένου για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Το πολύπλοκο σύστημα αδειοδότησης των γυμναστηρίων, σε συνδυασμό με το μεγάλο πλήθος δικαιολογητικών που πρέπει να κατατεθούν στην οικεία Περιφέρεια από τον ενδιαφερόμενο (άρθρο 7 & 8, Π.Δ. 219/2006), προκειμένου να εγκριθεί το αίτημα του και να ξεκινήσει η λειτουργία της επιχείρησης του, συμβάλλουν στην επιδείνωση του αθέμιτου ανταγωνισμού. Ο Πρόεδρος των Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Λάρισας, αναφέρθηκε σε συναδέλφους του, οι οποίοι ξεκίνησαν τη διαδικασία αδειοδότησης σε ένα συγκεκριμένο χώρο, αλλά στην πορεία διαπίστωσαν ότι δεν μπορούσαν να εκδώσουν ένα δικαιολογητικό, συνήθως σχετικό με τα κτιριολογικά στοιχεία του χώρου όπου στεγάζονταν το γυμναστήριο, κι επειδή το κόστος της μετακόμισης μιας τέτοιου είδους επιχείρησης είναι αρκετά μεγάλο, συνέχιζαν την επιχειρηματική

τους δραστηριότητα χωρίς την έκδοση της απαραίτητης άδειας. Επιπλέον ο πρόεδρος του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής, πρότεινε ένα νέο πλαίσιο αδειοδότησης γυμναστηρίων, προσαρμοσμένο στο πως έχουν τροποποιηθεί οι υπηρεσίες που παρέχουν τα γυμναστήρια σήμερα. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία το γυμναστήριο πρέπει να στεγάζεται σε ενιαίο χώρο (παρ.4. άρθρο 3 Π.Δ. 219/2006) και να είναι τουλάχιστον εκατό (100) τετραγωνικά (παρ. 1β άρθρο 4 Π.Δ. 219/2006). Όμως σήμερα, υπάρχουν πολλοί επιχειρηματίες – πτυχιούχοι του Τμήματος Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, οι οποίοι ενδιαφέρονται να παρέχουν υπηρεσίες προσωπικής προπόνησης, είτε ατομικά είτε σε ομάδες αποτελούμενες από μικρό αριθμό ατόμων, οπότε δεν είναι απαραίτητη η ενοικίαση τόσο μεγάλου χώρου για την εν λόγω παροχή υπηρεσιών.

Η πανδημία του covid-19, κατά τη διάρκεια της οποίας με κυβερνητικές αποφάσεις τα γυμναστήρια παρέμειναν κλειστά για μεγάλο χρονικό διάστημα, ενέτεινε το πρόβλημα του αθέμιτου ανταγωνισμού. Υπήρξαν πολλοί που εκμεταλλεύτηκαν την επιθυμία του κόσμου να ασκηθεί και παρείχαν τις υπηρεσίες τους σε παράνομους χώρους, όπως ταράτσες, πυλωτές, υπόγεια κλπ., οι οποίοι δεν εξασφαλίζουν την ασφαλή εκγύμναση των ασκούμενων. *«Δεν μπορεί άτομα που δεν έχουν τις κατάλληλες άδειες να κάνουν προγράμματα γυμναστικής στο πάρκο, σε ταράτσες, στο γκαράζ ή στο χαλί ενός σπιτιού χωρίς μάσκα, ενώ οι πιστοποιημένοι γυμναστές χρειαζόμαστε να βγάλουμε εγκρίσεις από 3-4 υπηρεσίες για να γίνουν μαθήματα στα γυμναστήριά μας. Τυχάρπαστοι άνεργοι δηλώνουν personal trainers και βγάζουν μαύρα χρήματα με κινδύνους για την υγεία των πελατών. Μιλάμε για αθέμιτο ανταγωνισμό και εκμετάλλευση»*, ανέφερε στο «Τγρος Thes» ο Γραμματέας του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης¹³.

Ένα ακόμα κενό στις διατάξεις του Π.Δ. 219/2006, κατά την άποψη των Προέδρων των Συλλόγων, είναι αυτό το οποίο σχετίζεται με τις διαδικασίες ελέγχου λειτουργίας των γυμναστηρίων. Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9 του εν λόγω Διατάγματος, η οριζόμενη από το νόμο ελεγκτική επιτροπή θα πρέπει να ελέγχει μία (1) φορά το έτος τα γυμναστήρια που βρίσκονται στον τομέα ευθύνης της, κατά πόσο πληρούν τις προϋποθέσεις και τους όρους λειτουργίας που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία. Η ένσταση στις ανωτέρω διατάξεις, όπως αναφέρει και ο Πρόεδρος του συλλόγου Ρεθύμνου, έγκειται στο γεγονός ότι η νομοθεσία προβλέπει ελέγχους σε αδειοδοτημένους χώρους, οι οποίοι έχουν ακολουθήσει ήδη, την προβλεπόμενη από τη νομοθεσία διαδικασία, και έχουν προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου να

---

¹³ https://www.typosthes.gr/oikonomia/272299_thessaloniki-mayro-hrima-apo-paranoma-gymnastiria-se-gkaraz-taratses-spitia - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 09-12-2022

εκδοθούν τα κατάλληλα πιστοποιητικά από Υπηρεσίες όπως η Υγειονομική, η Πυροσβεστική και η Πολεοδομία. Αντίθετα, προκειμένου για την πραγματοποίηση ελέγχου σε μη αδειοδοτημένο χώρο θα πρέπει να έχει προηγηθεί επώνυμη καταγγελία, ενώ η ολοκλήρωση της ελεγκτικής διαδικασίας είναι μακρά και πολλές φορές δεν κατορθώνεται η ολοκλήρωσή της, λόγω της υπάρχουσας γραφειοκρατίας. Ο Πρόεδρος του κλαδικού οργάνου του νομού Αχαΐας δήλωσε ότι «εμείς κάνουμε όσο μπορούμε καταγγελίες, γιατί προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε αυτό το φαινόμενο, αλλά υπάρχει μια τεράστια γραφειοκρατία, όσον αφορά το κομμάτι των ελεγκτικών μηχανισμών και ένα κενό στην αντιμετώπιση της παραβατικότητας». Επιπλέον σημαντική παράλειψη της νομοθεσίας, σύμφωνα με τις απόψεις των Προέδρων των Συλλόγων Χανίων, Ρεθύμνου και Αχαΐας είναι η μη ύπαρξη ποινής. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών εκγύμνασης σε μη αδειοδοτημένο χώρο, επιβάλλεται η διακοπή των εργασιών με τη σφράγιση καταστήματος, αλλά χωρίς την επιβολή κάποιου διοικητικού προστίμου ή ποινής, γεγονός το οποίο, θεωρούν ότι δε λειτουργεί το ίδιο ανασταλτικά, όπως θα λειτουργούσε η πληρωμή ενός χρηματικού ποσού ή το να χρειαστεί να αντιμετωπίσει ο παραβάτης την ποινική δικαιοσύνη. Πιο συγκεκριμένα θεωρούν ότι η θέσπιση καταβολής, ενός μη ευκαταφρόνητου χρηματικού προστίμου, σε όποιον λειτουργεί παράνομα, θα λειτουργούσε ως μεγαλύτερο αντικίνητρο για όποιον προσέφευγε στη λειτουργία παράνομου χώρου σε σχέση με την επιβολή ποινής, καθώς η δικαστική διαδικασία είναι πολύ χρονοβόρα ενώ η καταβολή χρηματικού ποσού είναι αμεσότερη. Οπωσδήποτε θα πρέπει να ελέγχονται και οι αδειοδοτημένοι χώροι ως προς τη πλήρη και σωστή εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας, αλλά κυρίως θα πρέπει να υπάρχει αυστηρός έλεγχος και επιβολή ποινών σε αυτούς που εξ αρχής παρέχουν υπηρεσίες εκγύμνασης παράνομα τόσο για την προστασία του κλάδου όσο και για την εξασφάλιση της υγείας των ίδιων των ασκούμενων.

3.3 Αλλαγές στο νομικό πλαίσιο λειτουργίας των γυμναστηρίων-Αποτελέσματα των δράσεων των γυμναστηριούχων

Η πολυπλοκότητα και η αυστηρότητα που χαρακτηρίζει το νομικό πλαίσιο αδειοδότησης των ιδιωτικών γυμναστηρίων και αθλητικών σχολών, κυρίως, εξαιτίας των πολυάριθμων απαιτούμενων δικαιολογητικών, αποτελεί τροχοπέδη αφενός στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας εντός του συγκεκριμένου κλάδου και αφετέρου συμβάλλει, στην ύπαρξη χώρων που λειτουργούν παράνομα. Οι Υπουργοί Οικονομικών, Πολιτισμού & Αθλητισμού, Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υγείας εξέδωσαν το 2013 την υπ' αριθμόν ΔΙΑΠΔ/Φ.Α.2/33565/09-12-2013 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Απλούστευση και Προτυποποίηση των διοικητικών διαδικασιών γνωστοποίησης ίδρυσης και λειτουργίας Ιδιωτικών

Γυμναστηρίων ή Ιδιωτικών Σχολών εκμάθησης αθλήματος, αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού–Ένταξη των διαδικασιών στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π) που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης (Ε.Κ.Ε)» (ΦΕΚ 3169/12-12-2013 τ. Β'), προκειμένου για τη διευκόλυνση των ιδιωτών που επιχειρούν στο χώρο των γυμναστηρίων. Σύμφωνα με τις διατάξεις της ανωτέρω εγκυκλίου κατατίθενται στην οικεία Περιφέρεια ή στο Κ.Ε.Π. που λειτουργεί ως Ε.Κ.Ε. οι απαραίτητες Υπεύθυνες Δηλώσεις από τον ενδιαφερόμενο, από τον εποπτεύοντα ιδιώτη μηχανικό και από το διπλωματούχο ηλεκτρολόγο, καθώς και το προβλεπόμενο παράβολο και μετά την υποβολή τους, η οικεία Περιφέρεια «χορηγεί στον ενδιαφερόμενο βεβαίωση υποβολής γνωστοποίησης ίδρυσης και λειτουργίας Γυμναστηρίου ή Αθλητικής Σχολής, στην οποία βεβαίωση αναγράφεται, πέραν του ονοματεπωνύμου (για φυσικό πρόσωπο) ή της επωνυμίας της εταιρείας και του ονοματεπωνύμου του νόμιμου εκπροσώπου της (για νομικά πρόσωπα), με ευθύνη του ενδιαφερομένου, η ταχυδρομική διεύθυνση του Γυμναστηρίου ή της Αθλητικής Σχολής, οι παρεχόμενες υπηρεσίες, καθώς και το ονοματεπώνυμο του Διευθυντή. Η βεβαίωση υποβολής γνωστοποίησης επέχει θέση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας για το Γυμναστήριο ή την Αθλητική Σχολή». Στη συνέχεια, προκειμένου για την εξακρίβωση της ορθότητας και νομιμότητας των ανωτέρω δικαιολογητικών, προβλέπεται από την εν λόγω Κοινή Υπουργική Απόφαση, η διενέργεια υποχρεωτικών δειγματοληπτικών ελέγχων, σε ποσοστό είκοσι επί τοις εκατό (20%) επί του συνόλου των Γυμναστηρίων και Αθλητικών Σχολών που ιδρύονται και λειτουργούν με το σύστημα Γνωστοποίησης. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράβαση ενημερώνεται η αρμόδια Περιφέρεια, προκειμένου να διεξαχθούν οι απαραίτητες ενέργειες και να επιβληθούν οι προβλεπόμενες, από το νόμο, συνέπειες.

Η ανωτέρω εγκύκλιος συνέβαλε αφενός στη διευκόλυνση έναρξης λειτουργίας ενός γυμναστηρίου ή μιας αθλητικής σχολής, καθώς χορηγείται αμεσότερα η «άδεια λειτουργίας», αφετέρου όμως δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει την παρανομία που υπάρχει στο συγκεκριμένο κλάδο, καθώς μέχρι σήμερα το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων είναι ο αθέμιτος ανταγωνισμός, που προκύπτει κυρίως από τους υπάρχοντες μη αδειοδοτημένους χώρους. Μία προτεινόμενη λύση, η οποία αναφέρθηκε από τον πρόεδρο του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Μαγνησίας, είναι η παραχώρηση του ελέγχου των αδειών των γυμναστηρίων από τις Περιφέρειες στους Δήμους. Θεωρούν ότι η Διοικητική Αποκέντρωση θα συμβάλλει στη μείωση της γραφειοκρατίας και θα μπορέσει να υπάρξει σωστότερος και πιο ολοκληρωμένος έλεγχος, αναφορικά με τους παράνομους χώρους που λειτουργούν στον τομέα των γυμναστηρίων.

Επιπλέον οι Σύλλογοι Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων, ειδικά από την έναρξη της πανδημίας covid-19, όπου δραστηριοποιήθηκαν περισσότερο, καθώς εντάθηκαν τα διαχρονικά προβλήματα που αντιμετώπιζαν, λόγω των ειδικών συνθηκών λειτουργίας των επιχειρήσεών τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας, επεδίωξαν και κατάφεραν αρκετές συναντήσεις με τους αρμόδιους Υπουργούς, Υφυπουργούς, Περιφερειάρχες και Τοπικούς Άρχοντες προκειμένου να εκθέσουν και να επιλύσουν τα προβλήματά τους. Στις 28 Ιουλίου 2022 πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη του Υφυπουργού Αθλητισμού με εκπροσώπους από όλους τους Συλλόγους Γυμναστηρίων της Ελλάδας, όπου πέτυχαν να δρομολογήσουν ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο, σχετικά με τη λειτουργία και αδειοδότηση των γυμναστηρίων. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου για την αντιμετώπιση του υφιστάμενου αθέμιτου ανταγωνισμού αναφέρθηκαν στη δημιουργία ενός σύγχρονου ηλεκτρονικού μητρώου γυμναστηρίων, όπου θα εγγράφονται τα νόμιμα γυμναστήρια, στην εφαρμογή νέων κανόνων και ποινών στους παραβάτες, καθώς και σαφή οριοθέτηση του αντικειμένου εργασίας τόσο των γυμναστηρίων όσο και των αθλητικών σωματείων, προκειμένου να αποφευχθεί το γεγονός ότι κάποια από αυτά λειτουργούν παράτυπα και ως γυμναστήρια.

Κεφάλαιο 4. Πανδημία και Συλλογικές Μορφές Οργάνωσης των Ελλήνων Γυμνασθηριούχων

4.1 Νομικό πλαίσιο λειτουργίας των γυμναστηρίων κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19 και οι θέσεις-διεκδικήσεις των γυμνασθηριούχων κατά τη συγκεκριμένη περίοδο

Η πανδημία covid-19 εμφανίστηκε στην Ελλάδα στις 26 Φεβρουαρίου 2020¹⁴. Ο κρατικός μηχανισμός στην προσπάθειά του να περιορίσει την εξάπλωσή της αποφάσισε το πανελλαδικό κλείσιμο εκπαιδευτικών δομών, εμπορικών καταστημάτων, καταστημάτων εστίασης και χώρων λατρείας. Στο πλαίσιο της επιβολής των ανωτέρω μέτρων αρχικά δε συμπεριλήφθηκαν τα γυμναστήρια, αλλά εκδόθηκε στις 11 Μαρτίου 2020, από το Υπουργείο Υγείας, εγκύκλιος με θέμα «*Μέτρα κατά της διασποράς του κορωνοϊού SARS-COV-2 σε χώρους γυμναστηρίων*» (Δ1γ/Γ.Π. οικ.17273/11-03-2020), σύμφωνα με την οποία δόθηκαν συγκεκριμένες οδηγίες υγιεινής, τις οποίες όφειλαν να ακολουθήσουν τόσο οι εργαζόμενοι στους εν λόγω χώρους όσο και οι αθλούμενοι, καθώς και οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης, οι οποίες έπρεπε να εφαρμοστούν από το προσωπικό καθαριότητας. Παρόλα αυτά, δύο (2) μέρες μετά την έκδοση της παραπάνω εγκυκλίου, αποφασίστηκε η προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας των ιδιωτικών γυμναστηρίων, για το χρονικό διάστημα από 13-03-2020 έως και 27-03-2020 (ΦΕΚ 833/13-03-2020 τ. Β'). Τελικά, κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας, η αναστολή λειτουργίας των ιδιωτικών γυμναστηρίων ίσχυσε μέχρι και τις 14-06-2020.

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων και οι Σύλλογοι Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής και Θεσσαλονίκης συνέστησαν στα μέλη τους τη συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία, προκειμένου για την προάσπιση της Δημόσιας Υγείας. Ταυτόχρονα ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων δραστηριοποιήθηκε με υπομνήματα προς τα αρμόδια Υπουργεία, με στόχο την ένταξη των γυμναστηρίων στα όποια μέτρα ληφθούν για τη στήριξη των επιχειρήσεων, των οποίων η λειτουργία έχει ανασταλεί με κυβερνητική απόφαση (αρ. πρωτ. 22/27-03-2020 και 23/04-04-2020 υπομνήματα). Επιπλέον κάλεσε σε τηλεδιάσκεψη τόσο τους ιδιοκτήτες γυμναστηρίων, μέλη του συνδέσμου, όσο και τα συλλογικά όργανα του κλάδου. Πραγματοποιήθηκαν δύο (2) τηλεδιασκέψεις με τους ιδιοκτήτες γυμναστηρίων, στις 29-04-2020 και 15-05-2020, ενώ η τηλεδιάσκεψη με τα κλαδικά όργανα πραγματοποιήθηκε στις 07-05-2020. Στη διαδικτυακή σύσκεψη των συλλογικών οργάνων συμμετείχαν, εκτός από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελλήνιου Συνδέσμου Γυμναστηρίων και μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ιδιοκτητών

---

¹⁴https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%AF%CE%B1_COVID-19_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1 τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης, Λάρισας, Αχαΐας και Μαγνησίας. Στην εν λόγω σύσκεψη συζητήθηκαν θέματα σχετικά με το χρόνο επαναλειτουργίας των γυμναστηρίων, τους πιθανούς περιορισμούς οι οποίοι θα συνοδεύουν τις παραμέτρους επαναλειτουργίας τους, την αντιμετώπιση της αξίωσης των πελατών των γυμναστηρίων για πάγωμα των προγραμμάτων τους, κατά το χρονικό διάστημα στο οποίο τα γυμναστήρια βρίσκονταν σε καθεστώς αναστολής λειτουργίας και γενικότερα αναλύθηκε το πλαίσιο διεκδικήσεων των γυμναστηριούχων από την πολιτεία, προκειμένου για τη διεύρυνση των μέτρων στήριξης του κλάδου, με προεξέχουσα αξίωση τη μείωση του φορολογικού συντελεστή για την παροχή υπηρεσιών σωματικής άσκησης. Αντίστοιχα και ο πρόεδρος του συλλογικού οργάνου του νομού Θεσσαλονίκης έδωσε, κατά τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων, συνεντεύξεις σε τηλεοπτικές εκπομπές, προκειμένου να δημοσιοποιήσει τα προβλήματα και την πορεία του κλάδου κατά τη διάρκεια της πανδημίας του covid-19, ενώ στις 19-05-2020 πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά έκτακτη γενική συνέλευση γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης και Βορείου Ελλάδος, στην προσπάθειά τους να δραστηριοποιηθούν και να αντιμετωπίσουν την κρίση¹⁵.

Ο κυβερνητικός μηχανισμός, έχοντας ως στόχο την ενίσχυση των πληγέντων από την πανδημία επιχειρήσεων, αποφάσισε να διευκολύνει τους εργοδότες αφενός στην καταβολή του επιδόματος εορτών Πάσχα και υπό προϋποθέσεις να καλυφθεί μέρος του από τον κρατικό προϋπολογισμό (ΦΕΚ 2141/03-06-2020 τ. Β') και αφετέρου να δώσει παράταση στην προθεσμία καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών τους (ΦΕΚ 2195/05-06-2020 τ. Β'). Εκτός από τις ανωτέρω διευκολύνσεις, σημαντική μέριμνα των συλλογικών οργάνων των γυμναστηρίων, τη δεδομένη στιγμή, ήταν η επαναλειτουργία των επιχειρήσεών τους. Για το σκοπό αυτό, με πρωτοβουλία της αντιπροέδρου της Βουλής, η οποία είχε διατελέσει και πρόεδρος του Πανελλήνιου Συνδέσμου Γυμναστηρίου, πραγματοποιήθηκαν δύο (2) τηλεδιασκέψεις, μία στις 14-05-2020 και μία στις 19-05-2020. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε μεταξύ του Υπουργού Οικονομικών και εκπροσώπων των Διοικητικών Συμβουλίων του Πανελλήνιου Συνδέσμου και του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής και η δεύτερη μεταξύ του Υφυπουργού Ανάπτυξης και μελών των παραπάνω Διοικητικών Συμβουλίων. Στις εν λόγω τηλεδιασκέψεις συζητήθηκε το θέμα της λήξης της αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων, αλλά και θέματα όπως η καταβολή μειωμένου ενοικίου, μέχρι την ομαλοποίηση των συνθηκών λειτουργίας των γυμναστηρίων, η μείωση του Φόρου Προστιθέμενης

---

¹⁵ <https://www.facebook.com/%CE%A3%CF%8D%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82-%CE%99%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%BA%CF%84%CE%B7%CF%84%CF%8E%CE%BD-%CE%93%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%98%CE%B5%CF%83%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%82-273482843087110/> τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

Αξίας στις υπηρεσίες που παρέχουν και γενικότερα η οικονομική ενίσχυση των γυμναστηρίων. Επιπλέον για την επίσπευση της επαναλειτουργίας των επιχειρήσεών τους, ο Πρόεδρος του Πανελλήνιου Συλλόγου Συνδέσμων Γυμναστηρίων συναντήθηκε, στις 29-05-2020, με ιθύνοντες του Γραφείου του Πρωθυπουργού και κατέθεσε νέο υπόμνημα εκθέτοντας τις απόψεις και τις διεκδικήσεις των συλλογικών οργάνων των γυμναστηρίων, καθώς και τις συνέπειες που έχουν οι επιχειρήσεις τους, λόγω της αναστολής λειτουργίας.

Τα συλλογικά όργανα των ιδιοκτητών γυμναστηρίων, εκτός από την οικονομική ενίσχυση που διεκδικούν από τους κυβερνώντες, σχεδιάζουν τον τρόπο διαχείρισης της επαναλειτουργίας των επιχειρήσεών τους, προετοιμάζουν δράσεις με στόχο την προώθηση της σωματικής άσκησης, την προβολή των υπηρεσιών που παρέχουν και την τόνωση της εμπιστοσύνης του κοινού, ότι θα ασκηθούν με ασφάλεια στο χώρο των γυμναστηρίων τους. Για τον ανωτέρω σκοπό διοργανώθηκε η Ευρωπαϊκή δράση με την ονομασία «BE ACTIVE HOUR» μέσω του You Tube, με στόχο να γιορτάσει το ζωτικό ρόλο που έχει η σωματική δραστηριότητα στην προσωπική, ψυχική και κοινωνική ευημερία, ειδικά κατά τη διάρκεια περιόδων κρίσης¹⁶ και πραγματοποιήθηκαν δύο διαδικτυακά προγράμματα με την ονομασία «THE RE-SET» και «GR ACTIVE FITNESS EVENT», στις 29-05-2020 και στις 10-06-2020 αντίστοιχα, ενώ δημιουργήθηκε και ένα διαφημιστικό βίντεο με στόχο την προώθηση δύο (2) κοινωνικών μηνυμάτων. Το πρώτο αναφέρεται στην ασφάλεια που παρέχουν τα γυμναστήρια στους αθλούμενους έναντι στον κορωνοϊό και το δεύτερο στην προαγωγή της υγείας που επιτυγχάνεται διαμέσου της σωματικής δραστηριότητας.

Στις 15-06-2020 ο κυβερνητικός μηχανισμός αποφάσισε της άρση της αναστολής λειτουργίας των ιδιωτικών γυμναστηρίων (ΦΕΚ 2275/14-06-2020 τ. Β') και καθόρισε συγκεκριμένο πρωτόκολλο για τον τρόπο επαναλειτουργία τους (ΦΕΚ 2277/14-06-2020 τ. Β'). Σχετικά με το χώρο του γυμναστηρίου, στο πρωτόκολλο αναφέρεται ότι είναι απαραίτητη η ανάρτηση, σε εμφανές σημείο, οδηγιών που αφορούν στους κανόνες αναπνευστικής υγιεινής και στην εφαρμογή της υγιεινής των χεριών, στην ταυτόχρονη παρουσία αριθμού ατόμων ανάλογα με τα τετραγωνικά του χώρου και όχι περισσότεροι του 50% της χωρητικότητάς του, στην καταγραφή των προσωπικών στοιχείων των αθλουμένων, καθώς και την πρόβλεψη για επάρκεια υγειονομικού υλικού, όπως αντισηπτικό, μάσκες και γάντια μιας χρήσης. Επίσης η απόσταση μεταξύ των οργάνων αερόβιας άσκησης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο (2) μέτρων. Σχετικά με το χώρο των αποδυτηρίων, ο υπεύθυνος λειτουργίας του γυμναστηρίου, οφείλει να φροντίσει για την πραγματοποίηση καθαρισμού και απολύμανσης το εν λόγω χώρου, σύμφωνα με τις οδηγίες του Εθνικού

---

¹⁶ <https://www.facebook.com/pasygy/> τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ)¹⁷, ενώ το προσωπικό του γυμναστηρίου υποχρεούται στη χρήση μάσκας σε όλη τη διάρκεια της εργασίας του, στην εκπαίδευση και εξοικείωση του στη συχνή εφαρμογή της υγιεινής των χεριών και στη σωστή εφαρμογή της αναπνευστικής υγιεινής. Επίσης σε περίπτωση που παρουσιάσουν συμπτώματα συμβατά με covid-19 λοίμωξη, κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, οφείλουν να απομακρυνθούν άμεσα από το χώρο του γυμναστηρίου. Τέλος οι αθλούμενοι υποχρεούνται στη χρήση αλκοολούχου αντισηπτικού ή/και πλύσιμο των χεριών πριν την έναρξη και το τέλος της άσκησης, καθώς και πριν από τη μετακίνηση σε άλλο όργανο γυμναστικής, στην εφαρμογή των κανόνων φυσικής απόστασης, στη χρήση προσωπικών ειδών υγιεινής και ατομικών οργάνων γυμναστικής εάν είναι εφικτό από το μέγεθος τους (π.χ. μπάλες, λάστιχα, στρώματα). Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων, προκειμένου να διευκολύνει τους γυμναστηριούχους στην προσαρμογή των ανωτέρω περιορισμών της επαναλειτουργίας των γυμναστηρίων, είχε διοργανώσει στις 09-06-2020 τηλεδιάσκεψη, με στόχο την ανάλυση των οδηγιών του ΕΟΔΥ, στην οποία εκτός από μέλη του συλλόγου συμμετείχαν και τρεις (3) λειτουργοί του ΕΟΔΥ, οι οποίοι συνέβαλαν στην κατανόηση των οδηγιών και έλυσαν τις απορίες που διατύπωσαν οι συμμετέχοντες. Επιπλέον φρόντισε με ηλεκτρονικές επιστολές, τις οποίες απέστειλε προς τους ιδιοκτήτες γυμναστηρίων να τους κρατάει ενήμερους για τις νομοθετικές εξελίξεις και τέλος οργάνωσε δύο Ειδικές Ενημερωτικές Ημερίδες, στις 20-06-2020 και στις 24-07-2020, με θέματα τις διαπιστώσεις του πρώτου χρονικού διαστήματος επαναλειτουργίας των γυμναστηρίων, την ανταπόκριση των μελών τους, τη διαχείριση της επαναλειτουργίας τους, τον καταλυτικό ρόλο του προσωπικού, τον τρόπο αξιοποίησης των επιδοτούμενων προγραμμάτων ΕΣΠΑ, καθώς και τις κατευθύνσεις, προτάσεις, τους τρόπους και τις μεθόδους που ενδείκνυνται να χρησιμοποιήσουν, προκειμένου για την επιστροφή όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού μελών.

Τα συλλογικά όργανα του κλάδου των γυμναστηρίων, κατά το χρονικό διάστημα της επαναλειτουργίας τους βρίσκονταν σε μια εγρήγορση, αφενός για να συμπεριληφθούν οι επιχειρήσεις τους στα ενισχυτικά μέτρα που λαμβάνονταν από τους κυβερνώντες και αφετέρου για να προωθήσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους, εμπνέοντας ασφάλεια στους αθλούμενους, ότι στους χώρους τους τηρούνται όλα τα μέτρα προφύλαξης για την προστασία τους από τον covid-19. Για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου επιδίωκαν συναντήσεις με τους αρμόδιους φορείς, συνέτασσαν υπομνήματα με τα αιτήματα και τις ενστάσεις τους έναντι στις εκάστοτε αποφάσεις του κυβερνητικού μηχανισμού, όπως για παράδειγμα το αίτημα για συνέχιση της καταβολής του

---

¹⁷ https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/05/covid19-apolimansi-14-05-20.pdf?fbclid=IwAR2i_tjFEKo8zjJCepG2qM-CEnvaJJipt1cX0VGCCNALAx1AVBm1iyMasZc τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

μειωμένου ενοικίου και παράλληλα συνέχισαν τις δράσεις, αναφορικά με την προαγωγή της αθλητικής δραστηριότητας. Μία ανάλογη δράση ήταν η διοργάνωση της National Fitness Day 2020.

Η έξαρση της πανδημίας Covid-19 από το φθινόπωρο του 2020 ανάγκασε την Πολιτεία στην έκδοση νέων έκτακτων μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, τα οποία συμπεριλάμβαναν νέα αναστολή της λειτουργίας των γυμναστηρίων (ΦΕΚ 4831/02-11-2020 τ. Β' & 4899/06-11-2020 τ. Β'). Τα κλαδικά όργανα των γυμναστηριούχων συνέστησαν και αυτή τη φορά στα μέλη τους, να συμμορφωθούν με την αναστολή λειτουργίας των επιχειρήσεών τους και ότι θα αναγκαστούν να προβούν σε καταγγελίες, προς αυτούς που καταστρατηγούν την εν λόγω αναστολή, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση για όλα τα νόμιμα γυμναστήρια. Συγκεκριμένα στις 05-11-2020 γυμναστήριο που λειτουργούσε παράνομα παραπέμφθηκε στη δικαιοσύνη και η Διοίκηση του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων ανήγγειλε ότι θα προχωρήσει σε μήνυση προς τους υπεύθυνους του εν λόγω χώρου¹⁸. Προκειμένου για την αντιμετώπιση της νέας κρίσης που έπληττε τον κλάδο τους, τα συλλογικά όργανα των γυμναστηρίων προχώρησαν σε νέες τηλεδιασκέψεις.

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων οργάνωσε συνάντηση των ιδιοκτητών γυμναστηρίων στις 12-11-2020¹⁹ και στις 18-12-2020²⁰, με θέματα για συζήτηση τη σύνταξη Υπομνήματος προς τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Οικονομικών, την πάταξη του φαινομένου της παράνομης λειτουργίας γυμναστηρίων κατά τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας τους, την προβολή και γνωστοποίηση προς κάθε κατεύθυνση των καταστροφικών συνεπειών για τα γυμναστήρια της εν λόγω αναστολής, τη μόνιμη ένταξη του φορολογικού συντελεστή παροχής υπηρεσιών σωματικής άσκησης στο 6%, προτάσεις για ιδιαίτερα μέτρα στήριξης των γυμναστηρίων από την πολιτεία, καθώς και ενέργειες και δράσεις, στις οποίες οφείλουν να προβούν με στόχο την άμεση επαναλειτουργία των επιχειρήσεών τους. Επίσης ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης πραγματοποίησε στις 08-12-2020 τη δεύτερη έκτακτη γενική συνέλευση Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης και Βορείου Ελλάδος, προκειμένου να συζητήσουν τους τρόπους με τους οποίους θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που μαστίζουν τον κλάδο τους. Επιπλέον στις 20-12-2020 το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Δυτικής Μακεδονίας έστειλε μία επιστολή προς τους Βουλευτές και τους Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Μακεδονίας, την Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, τα Μέσα

¹⁸ <https://www.facebook.com/pasygy/> τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

¹⁹ <https://www.facebook.com/pasygy/posts/pfbid0ceS4CFoNH1hM5R3vZb6js79NuYt1dvUr8WMvKvME7bpfytVVYZkdVgdyR4NNoad5I> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 18-01-2023

²⁰ <https://www.facebook.com/pasygy/posts/pfbid0NeTP3RM1rHt3s3R2y9wkW9tNviAk7UsR6qCJNnEwM78JvTpS1HXh1EVVKbiAZhbLI> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 18-01-2023

Μαζικής Ενημέρωσης της ίδιας Περιφέρειας, στο Γραφείο του Πρωθυπουργού, καθώς και στους Υπουργούς Ανάπτυξης, Εσωτερικών και Οικονομικών με θέμα «Ενημέρωση προβλημάτων και προτάσεις στήριξης του κλάδου των ιδιοκτητών γυμναστηρίων»²¹. Ο ανωτέρω σύλλογος με τη συγκεκριμένη επιστολή κάνει αναφορά για ζήτημα αθέμιτου ανταγωνισμού, ο οποίος προκύπτει από την άνιση αντιμετώπιση της πολιτείας ομοειδών επιχειρήσεων, καθώς επιχειρήσεις, όπως οι σχολές χορού, τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, τα οποία προσφέρουν υπηρεσίες γυμναστικής σε παιδιά και τα κέντρα φυσικοθεραπείας που παρέχουν θεραπευτική άσκηση, δε συμπεριλαμβάνονται στις επιχειρήσεις που έχουν τεθεί σε αναστολή λειτουργίας. Επίσης, μεταξύ άλλων προτείνει και ζητάει την ένταξη στα μέτρα ενίσχυσης και των επιχειρήσεων που έχουν έναρξη λειτουργίας μετά την 01-01-2019, την απαλλαγή από την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών των επαγγελματιών του κλάδου από το Μάρτιο του 2020 έως και το τέλος της αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων, καθώς και την απαλλαγή εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών για δύο (2) έτη, σε επιχειρήσεις που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας, με την προϋπόθεση διατήρησης των νέων θέσεων εργασίας για δύο (2) συν ένα (1) έτη, αιτήματα τα οποία δεν συναντήσαμε μέχρι τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, σε υπομνήματα που είχαν σταλεί, προς τους αρμόδιους φορείς από τα Διοικητικά Συμβούλια άλλων συλλογικών οργάνων του κλάδου. Τέλος ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Δυτικής Μακεδονίας συμμετείχε τόσο στο έκτακτο δημοτικό συμβούλιο, στις 21-12-2020, που οργάνωσε ο Δήμος Κοζάνης και στο οποίο συμμετείχαν Βουλευτές του νομού όσο και στη διαμαρτυρία με αυτοκινητοπομπή όλων των πληττόμενων από την πανδημία κλάδων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 04-01-2021, προκειμένου για τη δημοσιοποίηση των τραγικών συνεπειών που έχει προκαλέσει η πανδημία και τα μέτρα που λαμβάνονται από την πολιτεία για αντιμετώπισή της, στις επιχειρήσεις τους.

Το έτος 2020 ήταν μια χρονιά, κατά την οποία ο κλάδος των γυμναστηρίων επλήγη σε μεγάλο βαθμό, εξαιτίας της πανδημίας covid-19 και των μέτρων και ρυθμίσεων που έλαβε ο κρατικός μηχανισμός στο πλαίσιο της ανάγκης μείωσης της διασποράς του κορονοϊού. Το ανωτέρω γεγονός, σε συνδυασμό με τη συνέχιση της αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων και στο έτος 2021, συνέβαλαν στη δραστηριοποίηση των συλλογικών μορφών του κλάδου των γυμναστηρίων τόσο αναφορικά με τη διενέργεια των απαραίτητων ενεργειών για την επίτευξη συναντήσεων με τους ιθύνοντες Υπουργούς, Υφυπουργούς και Περιφερειάρχες όσο και με την έναρξη των απαιτητών διαδικασιών για τη δημιουργία νέων κλαδικών οργάνων και σε τοπικό επίπεδο. Με την

---

²¹https://www.facebook.com/profile.php?id=100064615785429&paipv=0&eav=AfYVS2nlg_MihbfGfoCeiErgvpBU19Ryi3NjuCvZRvN81vbQ6gpK0-RZCiB2fS3J-ZE τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

έναρξη του έτους 2021 ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων πραγματοποίησε διαδικτυακή συνάντηση με τον Υπουργό Εργασίας, με βουλευτές του Μέρα25, έστειλε Υπόμνημα στο Υπουργείο Οικονομικών για επέκταση των μέτρων στήριξης της Πολιτείας σε νέο-ιδρυθέντα γυμναστήρια, ενώ παράλληλα διοργάνωσε τηλεδιασκέψεις με τα μέλη του. Στις 16 Φεβρουαρίου 2021 διενεργήθηκε τηλεδιάσκεψη με τον Υπουργό Ανάπτυξης, στην οποία συμμετείχαν, εκτός από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελλήνιου Συνδέσμου Γυμναστηρίων, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης και εκπρόσωποι των περιφερειακών συλλογικών οργάνων της Αττικής, της Αχαΐας, της Λάρισας, της Μαγνησίας, της Κρήτης, των Τρικάλων και του Έβρου. Στην παραπάνω συνάντηση συζητήθηκαν καίρια ζητήματα του κλάδου, όπως η ένταξη των γυμναστηρίων σε ειδικό επιδοτούμενο πρόγραμμα μέσω ΕΣΠΑ, η επιδότηση των ενοικίων, η καταβολή του επιδόματος ειδικού σκοπού, η ενεργοποίηση ΚΑΔ για τη χρέωση διαδικτυακών μαθημάτων εκγύμνασης και το διαχρονικό αίτημα για μείωση του Φ.Π.Α. στο 6%, ενώ πρέπει να σημειωθεί η συμμετοχή εκπροσώπων κλαδικών οργάνων από όλη την ελληνική επικράτεια. Στη σελίδα κοινωνικής δικτύωσης του Συλλόγου Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου αναρτήθηκε η ανωτέρω τηλεδιάσκεψη με το μήνυμα «Όλοι μαζί μπορούμε»²².

Ειδικότερα από την άνοιξη του 2021 παρατηρείται δραστηριοποίηση των τοπικών Συλλόγων των Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων. Ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου, στις 17-02-2021 συναντήθηκε με το Βουλευτή Ηρακλείου της Νέας Δημοκρατίας, κατέθεσε δύο επιστολές προς τους Υπουργούς Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ανάπτυξης, τη μία διαμέσου του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής και τη δεύτερη διαμέσου του Βουλευτή Ηρακλείου του ΜεΡΑ25, στις οποίες αναφέρουν τη δύσκολη οικονομική θέση στην οποία έχουν περιέλθει και ζητούν άμεση λήψη οικονομικών μέτρων στήριξης, γνωστοποίησαν τα προβλήματα του κλάδου τους στο Δήμαρχο Ηρακλείου, πραγματοποίησαν τηλεδιάσκεψη με τον Υφυπουργό Αθλητισμού και παραχώρησαν συνεντεύξεις σε τοπικά τηλεοπτικά δίκτυα. Στις 3 Μαρτίου 2021 οργανώθηκε παγκρήτια τηλεδιάσκεψη ιδιοκτητών γυμναστηρίων με το μήνυμα «Όλοι μαζί θα πάμε πιο μακριά»²³, στις 07-03-2021 διεξήχθη τηλεδιάσκεψη μεταξύ των ιδιοκτητών γυμναστηρίων του νομού Ηρακλείου και στις 14-03-2021 πραγματοποιήθηκε νέα παγκρήτια τηλεδιάσκεψη ιδιοκτητών γυμναστηρίων με προσκεκλημένους τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και το γενικό γραμματέα του Πανελλήνιου Συνδέσμου Γυμναστηρίων. Το κλαδικό όργανο του νομού Ηρακλείου συμμετείχε, επίσης, στη διαδικτυακή

²² <https://www.facebook.com/herakliongyms/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

²³ <https://www.facebook.com/herakliongyms/posts/pfbid0eBmUCWTDN6kyXzuooLkR1aSN3B5ajNcx4TukWaK3btjbwEYSu8TjohNY1W8bvmDHI> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 18-01-2023

διαμαρτυρία που διοργάνωσε η Ομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων του νομού Ηρακλείου στις 31-03-2021, ενώ στις 14-04-2021 συναντήθηκε με τον Αντιπεριφερειάρχη του νομού Ηρακλείου. Ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Δυτικής Μακεδονίας, την 19^η Μαρτίου 2021, συμμετείχε σε συνάντηση που είχε η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας με τον Υπουργό Οικονομικών και εξέθεσε τα ζητήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος, ενώ στις 06-04-2021 συναντήθηκε με τον Περιφερειάρχη Δυτικής Μακεδονίας αναφέροντας διεξοδικά όλα τα θέματα που αφορούν στη βιωσιμότητα και στη στήριξη των επιχειρήσεών τους. Εκπρόσωποι των γυμναστηριούχων και των τεσσάρων νομών της Κρήτης παραχώρησαν, στις 15-03-2021, συνέντευξη σε τοπικό τηλεοπτικό δίκτυο, με στόχο την παρουσίαση των επιδημιολογικών επιπτώσεων στις επιχειρήσεις τους, ενώ ο Σύλλογος Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Ρεθύμνου, στις 20-04-2021, κατέθεσε ψήφισμα-διαμαρτυρία προς τον Αντιπεριφερειάρχη του νομού Ρεθύμνου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων αποφάσισε να πραγματοποιήσει συνέντευξη τύπου για τους εκπρόσωπους των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, στις 24-03-2021, προκειμένου να δημοσιοποιήσει το βαρύτατο πλήγμα, το οποίο έχει υποστεί ο κλάδος των γυμναστηρίων και να ενημερώσει την ελληνική κοινωνία ότι οι καταστροφικές συνέπειες που έχουν δεχτεί οι επιχειρήσεις τους, εξαιτίας της παρατεινόμενης αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων, ελλοχεύει το κίνδυνο του «αφανισμού» τους²⁴. Μετά το πέρας της συνέντευξης εκδόθηκε Δελτίο Τύπου, το οποίο εστάλη σε ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς, σε έντυπα και διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης, τα οποία μέσα, κατά το επόμενο χρονικό διάστημα, αναφέρθηκαν εκτεταμένα στο εν λόγω ζήτημα. Με την ανωτέρω ενέργεια εντάχθηκαν και οι Σύλλογοι Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Θεσσαλονίκης, Αττικής, Δυτικής Μακεδονίας, Ηρακλείου και Τρικάλων, καθώς τη δημοσίευσαν και οι ίδιοι, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που διαθέτουν. Σε συνέχεια της ανωτέρω δράσης, αναφορικά με τη δημοσιοποίηση του πλήγματος που έχει υποστεί ο κλάδος των γυμναστηρίων, αλλά και στο πλαίσιο της διεκδίκησης τους από την Πολιτεία περαιτέρω μέτρα στήριξης, προκειμένου για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων απέστειλε ανοικτή επιστολή διαμαρτυρίας προς την Ελληνική Κυβέρνηση, τα Κόμματα του Ελληνικού Κοινοβουλίου, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και την Ελληνική Κοινωνία, στην οποία πέραν της αναφοράς στη δυσμενή κατάσταση στην οποία έχουν επέλθει οι επιχειρήσεις τους, αναφέρονται σε κινητοποιήσεις που σκοπεύουν να υλοποιήσουν στο πλαίσιο του «ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ», όπως οι ίδιοι το ονόμασαν. Στις ανωτέρω κινητοποιήσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν ενέργειες, όπως τη συμβολική τοποθέτηση μεσίσιτων

---

²⁴ <https://www.facebook.com/pasygy/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

σημαίων και μαύρων πανό στις προσόψεις των γυμναστηρίων τους, η οποία υλοποιήθηκε στις 14-04-2021, την ταυτόχρονη πραγματοποίηση πορειών διαμαρτυρίας σε μεγάλες πόλεις, τη συμβολική κατάθεση των αδειών λειτουργίας των γυμναστηρίων τους, από τους ιδιοκτήτες των εν λόγω επιχειρήσεων, στην αρμόδια Περιφέρεια, καθώς και τη συμβολική αλυσόδεση εκπροσώπων του κλάδου έξω από κυβερνητικά κτίρια στην Αθήνα και έξω από τα γραφεία Περιφερειών και Δημοτικών Μεγάρων στις μεγάλες πόλεις, θα συμμετέχουν εκτός από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων και εκπρόσωποι των περιφερειακών κλαδικών οργάνων της Αττικής, της Θεσσαλονίκης, της Αχαΐας, της Λάρισας, της Κρήτης και του Έβρου. Τελικά στο πλαίσιο της ανωτέρω δράσης, πανελλήνιας εμβέλειας, πραγματοποιήθηκε στις 19-04-2022 καθιστική διαμαρτυρία στην Πλατεία Συντάγματος, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων και των Συλλόγων Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής, Λάρισας και Μαγνησίας και στις 20-04-2021 πραγματοποίησαν όμοια διαμαρτυρία ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου έξω από τα γραφεία της Περιφέρειας Ηρακλείου, ο οποίος στη συνέχεια κατέθεσε ψήφισμα με τα αιτήματα του συλλόγου προς τον Αντιπεριφερειάρχη και ο Σύλλογος Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Ρεθύμνου υλοποίησε τη σιωπηλή διαμαρτυρία έξω από το Δημαρχείο Ρεθύμνου.

Στη διάρκεια της δεύτερης περιόδου αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων τα συλλογικά όργανα του κλάδου προσπαθούν να μεταφέρουν στην κοινωνία το μήνυμα ότι αφενός η άσκηση είναι απαραίτητη για την καταπολέμηση της πανδημίας και αφετέρου ότι η άθληση στους χώρους των επιχειρήσεών τους είναι ασφαλής. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης των συλλόγων των ιδιοκτητών γυμναστηρίων δημοσιεύονται άρθρα και έρευνες, οι οποίες δε συμφωνούν με την αναστολή λειτουργίας των γυμναστηρίων και προβάλλουν την ασφάλεια που παρέχουν οι συγκεκριμένοι χώροι. Στις 09-11-2020 δημοσιεύτηκε στην σελίδα κοινωνικής δικτύωσης του Πανελληνίου Συνδέσμου Γυμναστηρίων η ανάρτηση του Καθηγητή Ιατρικής κ. Παναγιώτη Χαλβατσιώτη, ο οποίος θεωρεί «λάθος το κλείσιμο των γυμναστηρίων, καθώς η άσκηση είναι θεραπευτική όχι μόνο για άτομα με χρόνια νοσήματα, όπως ο διαβήτης, αλλά συμβάλλει και στην προαγωγή της ψυχικής υγείας, ιδιαίτερα κατά τη δύσκολη περίοδο της πανδημίας. Και συνεχίζει με το γεγονός, ότι μέχρι και τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο καμία μελέτη δεν έχει ενοχοποιήσει τα γυμναστήρια ως κέντρα αυξημένης μεταδοτικότητας»²⁵. Πιο συγκεκριμένα η μελέτη που έγινε από τη Διεθνή Ένωση Υγείας Health Racquet & Sports Club Association για τα γυμναστήρια, επιβεβαιώνει ότι η άσκηση στο γυμναστήριο είναι ασφαλής και δε συμβάλλει στη

---

²⁵ <https://www.facebook.com/pasygy/photos/a.1109640902495957/3252512811542078/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

μετάδοση του covid-19²⁶, αρκεί να τηρούνται τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας. Αντίθετα η άσκηση είναι πολύ σημαντική για την ενίσχυση της ανοσίας, της διατήρησης ενός υγιούς ανοσοποιητικού συστήματος, για τη βελτίωση της ψυχικής υγείας του ανθρώπου, αλλά και για τη μείωση των παραγόντων κινδύνου του covid-19, όπως η παχυσαρκία, οι πνευμονικές και καρδιακές παθήσεις. Σε παρόμοια αποτελέσματα κατέληξε και η έρευνα που διεξήχθη από την UK Active, την οποία αναδημοσίευσε στην ιστοσελίδα του ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου²⁷. Επίσης ο ανωτέρω σύλλογος δήλωσε στο μέσο κοινωνικής δικτύωσης που διαθέτει ότι είναι υποστηρικτής της δράσης της οργάνωσης Exercise is medicine Greece, η οποία προωθεί τόσο τη σωματική άσκηση όσο και στρατηγικές συνταγογράφησης και παραπομπής για σωματική άσκηση, συνδέοντας το σύστημα υγείας με τις δράσεις και τις υποδομές των εξουσιοδοτημένων τοπικών κέντρων²⁸. Η ένταξη της οργανωμένης άσκησης στις υπηρεσίες της υγείας αποτελεί θέση του συνόλου των κλαδικών οργάνων των γυμναστηρίων, καθώς η πρόληψη συμβάλλει στην ύπαρξη υγιή πληθυσμού, ο οποίος απασχολεί λιγότερο το Σύστημα Υγείας. Επιπλέον από την αρχή της πανδημίας μέχρι και την δεύτερη επαναλειτουργία των γυμναστηρίων, τα συλλογικά όργανα του κλάδου διοργάνωναν σεμινάρια για την επιμόρφωση των μελών τους, αλλά και για να προαγάγουν τη σωματική δραστηριότητα και άσκηση. Τον Ιούνιο του 2020 διεξήχθη ένα διαδικτυακό σεμινάριο αναφορικά με τη μέθοδο Pilates και ένα αναφορικά με την προπόνηση με ιμάντες – TRX σε ειδικούς πληθυσμούς. Επίσης στις 23 και 24 Ιανουαρίου 2021 ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων σε συνεργασία με το Σύλλογο Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής διοργάνωσαν το Διαδικτυακό Συνέδριο «Health and Fitness Experts Digital Meeting Vol.2» με στόχο την επιμόρφωση και ενημέρωση των επαγγελματιών για τις εξελίξεις στο χώρο των γυμναστηρίων. Στην έναρξη των εργασιών του εν λόγω συνεδρίου, απηυθύναν μήνυμα προς τους ιδιοκτήτες γυμναστηρίων ο Υπουργός Ανάπτυξης και ο Γενικός Γραμματέας Αθλητισμού, αναφορικά με την κατάσταση που επικρατεί στο χώρο των γυμναστηρίων.

Στις 31 Μαΐου 2021 αποφασίστηκε η άρση της αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων (ΦΕΚ 2233/29-05-2021 τ. Β'), με την υποχρέωση τήρησης συγκεκριμένων κανόνων, απαιτήσεων και διαδικασιών λειτουργίας. Το πρωτόκολλο λειτουργίας, το οποίο οφείλουν να ακολουθήσουν οι γυμναστηριούχοι είναι παρόμοιο με αυτό της 15-06-2020, με επιπλέον υποχρέωση τη διενέργεια

---

²⁶ <https://www.facebook.com/pasygy/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

²⁷ <https://www.ukactive.com/news/uk-fitness-and-leisure-sector-reports-latest-covid-19-safety-data-showing-continued-low-prevalence-up-to-january-lockdown/?fbclid=IwAR1hWnrIBVj5nMNHWJWOGdKC3iZQFW9xH5spRmjx9oM52yRyyY9BUA8dU6k> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

²⁸ <https://www.facebook.com/herakliongyms/>, <https://www.facebook.com/herakliongyms/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

αυτοδιαγνωστικού ελέγχου – self-test ή rapid test τόσο από τους εργαζόμενους όσο και από τους αθλούμενους μία (1) φορά την εβδομάδα. Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων, μετά την επαναλειτουργία των γυμναστηρίων, προσπαθεί να διευκολύνει τα μέλη του με τη δημοσίευση των απαιτητών οδηγιών λειτουργίας, ενώ ταυτόχρονα επιδιώκει συναντήσεις και αποστέλλει υπομνήματα στους ιθύνοντες, προκειμένου για τη λήψη μέτρων ενίσχυσης των επιχειρήσεών τους από την Πολιτεία. Πιο συγκεκριμένα έστειλε στις 02-06-2021 υπόμνημα στον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΣΠΑ, με σκοπό την ένταξη σε επιδοτούμενο πρόγραμμα μια σειρά ΚΑΔ, που σχετίζονται τα γυμναστήρια, ενώ στις 08-06-2021 και στις 16-06-2021 συναντήθηκε με το Γενικό Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και με τον Υπουργό Ανάπτυξης αντίστοιχα, προκειμένου για τη συμμετοχή του κλάδου τους σε επιδοτούμενο πρόγραμμα μέσω ΕΣΠΑ, αποκλειστικά για γυμναστήρια. Επίσης δημοσιοποίησε και νέο διαφημιστικό βίντεο για την επανεκκίνηση των γυμναστηρίων. Εκπρόσωποι του Συλλόγου Αδειοδοτημένων Γυμναστηρίων Χανίων παραχώρησαν συνέντευξη σε τοπικό τηλεοπτικό κανάλι, προβάλλοντας ότι κύριο μέλημα των γυμναστηριούχων είναι η τήρηση των υγειονομικών πρωτοκόλλων και η παροχή ασφάλειας στους ασκούμενους. Γενικότερα τα συλλογικά όργανα του κλάδου των γυμναστηρίων προσπαθούν αφενός να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του κόσμου, προκειμένου να επιστρέψει στο γυμναστήριο και αφετέρου να επιτύχουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη οικονομική ενίσχυση, καθώς ο κλάδος τους ήταν από τους πιο ζημιογόνους, κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19.

4.2: Αποτελέσματα των ενεργειών των Συλλόγων αναφορικά με τις διεκδικήσεις τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας

Κατά τη χρονική περίοδο της πανδημίας, η οποία ξεκίνησε το Μάρτιο του 2020 και γιγαντώθηκε έως τις αρχές του έτους 2021, ο χώρος των γυμναστηρίων υπέστη βαρύτατη ζημία, καθώς οι εν λόγω επιχειρήσεις παρέμειναν σε καθεστώς αναστολής λειτουργίας συνολικά δέκα (10) μήνες, ενώ κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους, όφειλαν να προσαρμοστούν σε πολλούς περιορισμούς. Στη συγκεκριμένη περίοδο τα συλλογικά όργανα των γυμναστηριούχων δραστηριοποιήθηκαν προς δύο κατευθύνσεις. Αφενός στόχευαν στη συντομότερη επαναλειτουργία των επιχειρήσεών τους και στην επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής στήριξης από την πολιτεία και αφετέρου στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των μελών τους, ότι ο χώρος των γυμναστηρίων αποτελεί έναν ασφαλή χώρο για την πραγματοποίηση της άθλησής τους.

Κατά την πρώτη φάση αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων, σε ανοικτή επιστολή προς τους γυμναστηριούχους αναφέρθηκε στο

γεγονός ότι, με τη δραστηριοποίησή του κατόρθωσε να προβεί σε επιτεύγματα, τα οποία βοήθησαν τον κλάδο τους, σε αυτή τη φάση της κρίσης. Καταρχήν επετεύχθη η επαναλειτουργία των επιχειρήσεών τους στις 15 Ιουνίου 2020, αντί για τέλος Ιουλίου, που είχε εξαγγείλει, ο Υφυπουργός Ανάπτυξης, επίσης η επιδότηση των ενοικίων με ποσοστό 40% δόθηκε μέχρι και το Σεπτέμβριο 2020, το επίδομα ειδικού σκοπού επεκτάθηκε και σε επιχειρήσεις με προσωπικό έως είκοσι (20) άτομα, αντί για πέντε (5), που είχε αναφερθεί στην αρχή και τέλος εξασφαλίστηκαν βελτιώσεις στα αρχικά Πρωτόκολλα επαναλειτουργίας των γυμναστηρίων, όπως η παρουσία ενός γυμναζόμενου ανά δέκα ($10m^2$) τετραγωνικά μέτρα της συνολικής επιφάνειας του χώρου και όχι ανά τριάντα ($30m^2$), που ήταν η αρχική πρόβλεψη²⁹.

Στη δεύτερη φάση αναστολής λειτουργίας των γυμναστηρίων, η οποία είχε διπλάσια και πλέον διάρκεια από την προηγούμενη, ενεργοποιήθηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό τα κλαδικά όργανα των γυμναστηρίων και παρατηρείται μια τάση αναδιάρθρωσης και αναδιοργάνωσης των υπαρχόντων οργάνων, καθώς και δημιουργία νέων συλλόγων. Η συλλογική οργάνωση των γυμναστηρίων γίνεται μεγαλύτερη και διεκδικούν πιο έντονα την προάσπιση των συμφερόντων τους. Οι πρόεδροι των Συλλόγων Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Ηρακλείου, Χανίων, Μαγνησίας και Τρικάλων και ο αντιπρόεδρος του Συλλόγου Αττικής προέβησαν σε τηλεδιάσκεψη ενημέρωσης, αναφορικά με το νέο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Αθλητισμού και Πολιτισμού για τον Αθλητισμό. Επίσης οι πρόεδροι των τριών (3) συλλόγων της Κρήτης πραγματοποίησαν συνάντηση με τον Υφυπουργό Αθλητισμού, προκειμένου να συζητήσουν το ανωτέρω σχέδιο νόμου, αλλά και τα τρέχοντα προβλήματα του κλάδου. Επιπλέον οι Σύλλογοι Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Χανίων, Ηρακλείου, Ρεθύμνου, Μαγνησίας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκης, Έβρου και Αχαΐας έστειλαν επιστολή διαμαρτυρίας προς το Υπουργείο Ανάπτυξης αναφορικά με το διαφορετικό πρωτόκολλο λειτουργίας των δημοτικών και δημόσιων γυμναστηρίων από εκείνο των ιδιωτικών, εφόσον και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για κλειστούς χώρους, οι οποίοι προσφέρουν τις ίδιες υπηρεσίες³⁰. Γενικά, κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης επαναλειτουργίας των γυμναστηρίων, εκτός από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Γυμναστηρίων, ο οποίος συνέχισε τις απαιτητές ενέργειες, προκειμένου ο κλάδος τους να ξεπεράσει τις δυσκολίες που δημιουργήθηκαν εξαιτίας της πανδημίας covid-19, παρατηρούμε ότι πλέον και οι νέοι σύλλογοι συμβάλλουν στην ανωτέρω προσπάθεια. Μέλη των διοικητικών συμβουλίων των συλλόγων δίνουν συνεντεύξεις σε τοπικά ραδιοτηλεοπτικά δίκτυα, προκειμένου να δημοσιοποιήσουν τα προβλήματα του κλάδου, αλλά και

²⁹<https://www.facebook.com/pasygy/posts/pfbid036Mz9uC6PM6UN3DVQ8wVZevAm7KQoi5z77EcP57ZNghYxTpZaXp4GV3QcPLaYTc7HI> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

³⁰<https://www.facebook.com/palmosgym/> - τελευταία διαδικτυακή ανάκτηση: 12-12-2022

να καθησυχάσουν το κοινωνικό σύνολο ότι στα γυμναστήριά τους τηρούνται όλοι οι απαραίτητοι κανόνες υγιεινής και όχι μόνο παρέχουν ασφάλεια έναντι στο κορωνοϊό, αλλά συμβάλλουν στην προάσπιση της υγείας και τελικά στην αντιμετώπιση του ίδιου ιού.

Το σημαντικότερο πρόβλημα, το οποίο συζητείται έντονα μετά την 31^η Μαΐου 2021, που επαναλειτούργησαν τα γυμναστήρια, εκτός από τα Πρωτόκολλα λειτουργίας, των εν λόγω χώρων, που επιβλήθηκαν από τους κυβερνώντες, είναι ο αθέμιτος ανταγωνισμός και οι μη αδειοδοτημένοι χώροι. Το ανωτέρω πρόβλημα, μαζί με το αίτημα για μείωση του φορολογικού συντελεστή παροχής υπηρεσιών σωματικής άσκησης στο 6% και τη συμμετοχή των γυμναστηρίων σε επιδοτούμενα προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους, φαίνεται να απασχολεί τα συλλογικά όργανα του κλάδου. Σχετικά με την ένταξη των γυμναστηρίων σε επιδοτούμενα προγράμματα, ένας μεγάλος αριθμός Κωδικών Αριθμών Δραστηριότητας (ΚΑΔ), αναφορικά με επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εκγύμνασης εντάχθηκε στο επιδοτούμενο πρόγραμμα μέσω ΕΣΠΑ, με την ονομασία «Επιχορήγηση Υφιστάμενων Επιχειρήσεων Γυμναστηρίων, Παιδότοπων», ενώ στις 28 Ιουλίου 2022 διεξήχθη τηλεδιάσκεψη μεταξύ των Συλλογικών Μορφών Οργάνωσης των Γυμναστηρίων και του Υφυπουργού Αθλητισμού, η οποία κρίθηκε ουσιαστική και ότι θα συμβάλλει στην αλλαγή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των γυμναστηρίων και κατ' επέκταση στην αντιμετώπιση του αθέμιτου ανταγωνισμού και στην πάταξη των παράνομων χώρων εκγύμνασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Συμπεράσματα

Η βιομηχανία του fitness αποτελεί ένα νεοεμφανιζόμενο και αναπτυσσόμενο χώρο. Κατά τον τελευταίο μισό αιώνα όλο και περισσότεροι επιχειρηματίες δραστηριοποιούνται στον εν λόγω χώρο και ο αριθμός των χρηστών της συγκεκριμένης βιομηχανίας αυξάνεται συνεχώς. Στην Ελλάδα ο κλάδος των γυμναστηρίων υπέστη ύφεση κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, αλλά τόσο ο σύγχρονος τρόπος ζωής, ο οποίος χαρακτηρίζεται από την έλλειψη κίνησης, την ένταση και το άγχος, όσο και η γενικότερη τάση της σύγχρονης κοινωνίας για έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής, καθιστούν τον ανωτέρω κλάδο σε μια αγορά, όπου υπάρχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη, με αποτέλεσμα την ύπαρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στο συγκεκριμένο χώρο. Στην παρούσα εργασία, η οποία αποτελεί μία περιγραφική έρευνα και είχε ως κύριο στόχο την περιγραφή των συλλογικών οργάνων των γυμναστηριούχων παρατηρήθηκε ότι οι επιχειρηματίες του κλάδου στην Ελλάδα ξεκίνησαν να οργανώνονται συλλογικά στο τέλος της δεκαετίας του 1980, αλλά έντονη δραστηριοποίηση, από τους γυμναστηριούχους, παρατηρείται το 2020, κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19.

Η εμφάνιση της πανδημίας covid-19, το Φεβρουάριο του 2020 και τα μέτρα της Πολιτείας κατά της διασποράς του κορωνοϊού SARS-COV2, λειτούργησαν καταλυτικά στη συλλογική οργάνωση των ιδιοκτητών γυμναστηρίων. Μέχρι τότε υπήρχαν σύλλογοι σε πολυπληθείς νομούς, όπως στο νομό Αττικής, Θεσσαλονίκης και Αχαΐας, καθώς και ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστηρίων, ο οποίος θεωρείται το αντιπροσωπευτικό όργανο του κλάδου σε όλη την ελληνική επικράτεια. Όμως τη συγκεκριμένη περίοδο της πανδημίας, τα διαχρονικά προβλήματα του κλάδου εντάθηκαν, γιγαντώθηκαν και εμφανίστηκαν και νέα, κατά κοινή ομολογία των συνεντευξιαζόμενων, με αποτέλεσμα να δραστηριοποιηθούν και να εμφανιστούν έξι (6) νέοι σύλλογοι, με τοπικό χαρακτήρα, ενώ αναδιοργανώθηκαν και ανασυστάθηκαν προϋπάρχοντα συλλογικά όργανα. Συνεπώς βασικό κίνητρο ανάπτυξης της συλλογικής οργάνωσης των γυμναστηριούχων ήταν η μεγάλη κρίση που έπληξε τον κλάδο τους, κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Παρόλο που είχαν γίνει προσπάθειες δημιουργίας κλαδικών οργανώσεων και στο παρελθόν, δε φάνηκε να υπάρχει ανταπόκριση από την πλειοψηφία των επιχειρηματιών του χώρου. Η ανάγκη, όμως, προάσπισης των συμφερόντων τους ομαδικά και συλλογικά, σε περιόδους κρίσιμες για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους, οδήγησε στη δημιουργία συλλόγων σε όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας.

Μία ακόμα διαπίστωση της συγκεκριμένης έρευνας είναι η έντονη δραστηριοποίηση και κινητικότητα των συλλογικών μορφών οργάνωσης των ιδιοκτητών γυμναστηρίων, την περίοδο της κρίσης, η οποία ήταν συντονισμένη και υπήρχε κοινή γραμμή δράσης. Κατά την περίοδο της

πανδημίας του covid-19, όπου τα γυμναστήρια βρίσκονταν σε καθεστώς αναστολής λειτουργίας για μεγάλο χρονικό διάστημα, τα διοικητικά συμβούλια των συλλόγων δραστηριοποιήθηκαν σε κοινές τηλεδιασκέψεις, υπέβαλαν από κοινού υπομνήματα προς τους ιθύνοντες, εκφράζοντας αφενός τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος και αφετέρου ζητώντας να προβούν σε ενέργειες ώστε να συμβάλλουν στην αντιμετώπισή τους, αλλά και διοργανώνοντας από κοινού διαδικτυακά επαγγελματικά συνέδρια, προκειμένου για την ενημέρωση και επιμόρφωση των μελών τους, με τα νέα επαγγελματικά δεδομένα. Τα διαχρονικά προβλήματα, όπως η ύπαρξη μη αδειοδοτημένων χώρων και ο αθέμιτος ανταγωνισμός που δημιουργείται από αυτήν, η μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας στην παροχή υπηρεσιών σωματικής άσκησης φαίνεται ότι διεκδικούνταν τόσο έντονα πριν την περίοδο της πανδημίας. Η κρίση που δημιουργήθηκε στο χώρο των γυμναστηρίων αποτέλεσε το έναυσμα και για τη διεκδίκηση χρόνιων προβλημάτων, τα οποία τη συγκεκριμένη περίοδο επανήλθαν και μάλιστα σε μεγάλη ένταση. Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις της παρούσας εργασίας, η συλλογική οργάνωση των γυμναστηριούχων δεν ήταν τόσο δυνατή, όπως άλλες συλλογικές οργανώσεις, με αποτέλεσμα ο κλάδος τους να αντιμετωπίζει προβλήματα διαχρονικά, τα οποία ξεκινούν από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των γυμναστηρίων, το οποίο με τη σειρά του χρειάζεται εκσυγχρονισμό και αναθεώρηση. Προκειμένου να αντιμετωπίσουν το ανωτέρω πρόβλημα ο κλάδος των γυμναστηριούχων, έχει ξεκινήσει προσπάθειες, εκτός από τις υπάρχουσες πρωτοβάθμιες οργανώσεις, να δημιουργήσει ένα δευτεροβάθμιο συλλογικό όργανο, μια ομοσπονδία, το οποίο να παρέχει καλύτερη και πιο οργανωμένη αντιπροσώπευση του κλάδου.

Επιπλέον, βάσει των δεδομένων της παρούσας εργασίας, πριν την προσέλευση της πανδημίας covid-19 η συλλογική οργάνωση του κλάδου δραστηριοποιούνταν κυρίως στη διοργάνωση επαγγελματικών συνεδρίων, forum, σεμιναρίων, τα οποία στόχευαν στην πληροφόρηση και επιμόρφωση των μελών τους, καθώς και στην απόκτηση τεχνογνωσίας με διακηρυγμένο στόχο τη συνεχή και ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχουν. Οι ανωτέρω δράσεις είναι σημαντικές και απαραίτητες για την εξέλιξη και ευημερία των επιχειρήσεων του κλάδου, αλλά η περίοδος της κρίσης ανέδειξε τα χρόνια προβλήματα του εν λόγω επιχειρηματικού χώρου, τα οποία δεν είχαν προφανώς αντιμετωπιστεί. Επιπλέον βασική επιδίωξη των κλαδικών οργάνων των ιδιοκτητών γυμναστηρίων τόσο πριν την πανδημία όσο και κατά τη διάρκεια αυτής είναι η προβολή των επιχειρήσεών τους ως χώρους υγείας, καθώς οι παρεχόμενες υπηρεσίες τους, οι οποίες προσφέρονται από εξειδικευμένο προσωπικό και σε χώρους που διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό, προλαμβάνουν ασθένειες και εξασφαλίζουν έναν υγιή πληθυσμό, ο οποίος δεν απασχολεί το σύστημα υγείας. Επίσης θεωρούν ότι παρέχουν και θεραπευτική άσκηση, καθώς στα γυμναστήριά τους ασκούνται και άτομα με χρόνια νοσήματα,

όπως καρδιοπάθειες, σακχαρώδης διαβήτης τύπου-1 & 2, αρτηριακή υπέρταση, αρθρίτιδες, οστεοαρθρίτιδες κλπ. Τέλος μέσα από τις κοινωφελείς δράσεις που οργανώνουν, επιδιώκουν, εκτός από την προώθηση των υπηρεσιών που παρέχουν, την ανάδειξη του κοινωνικού τους προσώπου, καθώς και την απόκτηση κύρους και αξιοπρέπειας.

Η κρίση που επήλθε στον κλάδο των γυμναστηρίων, από την εμφάνιση της πανδημίας covid-19 και της οποίας οι επιπτώσεις συνεχίζουν να υπάρχουν μέχρι και σήμερα, λειτούργησε καταλυτικά στην κινητοποίηση και ώθηση της συλλογικής δραστηριότητας του κλάδου. Μία πρόταση για μελλοντική έρευνα θα ήταν να εξετάσει αν η δραστηριοποίηση που υπάρχει σήμερα στον κλάδο των γυμναστηρίων συνεχίσει να υπάρχει και στο μέλλον, όταν το πρόβλημα βιωσιμότητας των επιχειρήσεων τους εκλείψει ή δεν είναι τόσο έντονο. Να εξετάσει, επίσης, αν συνεχίζει να υπάρχει η κοινή γραμμή μεταξύ των συλλόγων και αν κατορθώθηκε η δημιουργία του δευτεροβάθμιου συλλογικού οργάνου και κατά πόσο συνέβαλε στη λύση των διαχρονικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κλάδος ή όχι.

Επίσης η συγκεκριμένη εργασία θα μπορούσε να αποτελέσει το έναυσμα για περαιτέρω μελέτη του κλάδου των γυμναστηρίων και να ανοίξει το δρόμο για έρευνα προς νέες κατευθύνσεις. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις συνεντεύξεις της παρούσας εργασίας ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος των γυμναστηρίων είναι ο αθέμιτος ανταγωνισμός, ο οποίος, κατά την άποψη των εκπροσώπων των συλλόγων, προκύπτει κυρίως από την ύπαρξη μη αδειοδοτημένων χώρων που παρέχουν υπηρεσίες σωματικής δραστηριότητας, αλλά και από το μη σαφή προσδιορισμό του αντικείμενου εργασίας από την κείμενη νομοθεσία (Π.Δ.219/2006). Μία νέα εργασία θα μπορούσε να ερευνήσει κατά πόσο τα ίδια τα γυμναστήρια συμβάλλουν στη δημιουργία αθέμιτου ανταγωνισμού σε άλλους κλάδους, μελετώντας πόσα από τα ιδιωτικά γυμναστήρια και club γυμναστικής που λειτουργούν στην ελληνική επικράτεια παρέχουν υπηρεσίες, πέραν των υπηρεσιών σωματικής δραστηριότητας, όπως για παράδειγμα υπηρεσίες καλλωπισμού, εκπαίδευσης, ή και πώλησης συμπληρωμάτων διατροφής. Μία ακόμα κατεύθυνση μελέτης στο χώρο της βιομηχανίας του fitness και πιο συγκεκριμένα στο κλάδο των ιδιωτικών γυμναστηρίων, θα μπορούσε να συμπεριλάβει και την άποψη των εργαζομένων του κλάδου τόσο για τις συνθήκες εργασίας τους όσο και για τις οικονομικές παροχές που λαμβάνουν.

Η βιομηχανία του fitness αποτελεί ένα χώρο, ο οποίος εμφανίστηκε τον τελευταίο μισό αιώνα και επομένως ως ένας νεοεμφανιζόμενος χώρος, δίνει τη δυνατότητα για μελέτη και έρευνα προς διάφορες κατευθύνσεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Μπαλάσκα Π., Αλεξανδρής Κ., Κενανίδης, Θ., & Παπαδόπουλος Π (2016), *Η επίδραση της οικονομικής κρίσης στην αγορά των ιδιωτικών γυμναστηρίων της Θεσσαλονίκης*, Ελλάς, Ελληνικό Περιοδικό Διοίκηση Αθλητισμού & Αναψυχής, 13 (2), 41-48.
2. Ζαϊμάκης Γ. (2019), *Ζητήματα της μεθοδολογίας και έρευνας στις μελέτες των σπορ*, Διδακτικό υλικό θεματικής ενότητας ΑΣΚ 51, Αθήνα.
3. Ίσαρη Φ. & Πουρκός Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας. Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών, Αθήνα.
4. Μακρυνιώτη Δ. (2004), «Εισαγωγή», στο Μακρυνιώτη Δ. (επιμ.) *Τα όρια του σώματος – Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*, Νήσος, Αθήνα, σ. 11-73.
5. Σαρή Ε. (2021), *Οι τάσεις του Fitness το 2021 στην Ελλάδα: Σύγκριση αντιλήψεων μεταξύ επαγγελματιών καθηγητών και σπουδαστών*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
6. Σπύρος Θ. (2019), *Ποσοτικές και Ποιοτικές Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας: Εφαρμογές στη μελέτη του Αθλητισμού και των Σπορ*, Αθήνα.
7. Τριγώνης Β. (2018), *Ο βαθμός προσήλωσης των πελατών σε ένα γυμναστήριο: «Ο ρόλος των ψυχολογικών παραγόντων και του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών»*, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.
8. Τσιώλης Γ. (2013), «Η σχέση ποιοτικής και ποσοτικής προσέγγισης στην κοινωνική έρευνα: από τη θέση περί “ριζικής ασυμβατότητας” στο συνδυασμό ή τη συμπληρωματικότητα των προσεγγίσεων», στο Μ. Πουρκός (Επιμ.) *Δυνατότητες και όρια της μείξης των μεθοδολογιών στην κοινωνική και εκπαιδευτική έρευνα*, Ίων, Αθήνα, 271-292.
9. Τσούμας Θ. (2016), *Η γυμναστική στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: από τις σωμασκήσεις στη σωματική αγωγή (1834-1936)*, Orportuna, Πάτρα

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Adeearsson J & Johansson T. (2014), "The Fitness Revolution. Historical Transformations in the Global Gym and Fitness Culture", *Sport Science Review*, vol. XXIII, no. 3-4, 91-112.
2. Alexandris K., Zahariadis P., Tsorbatzoudis C. & Grouios G. (2004), "An empirical investigation into the role of the outcome dimension in measuring perceived service quality in a health club context", *International Journal of Sport Management*, 5 (3), 281-294.
3. Avourdiadou S. & Theodorakis N. (2014), "The development of loyalty among novice and experienced customers of sport and fitness centers", *Sport Management Review*, Vol. 17, 419-431.
4. Batrakoulis A. (2019), "European Survey of Fitness Trends for 2020", *ACSM's Health & Fitness Journal* 23(6), 28-35.
5. Chekhoyska L. (2017), "Fitness industry: state and prospects of development in the countries of the world", *Slobozhanskyi herald of science and sport*, 2 (58), 19-24.
6. Deloitte (2019), *European Health & Fitness Market Report 2019*, Brussels (BE): EuropeActive, 6-9.
7. EHFA (2011), European Health & Fitness Association, Annual Report.
8. IRSHA Global Report (2016), The state of the Health Club Industry.
9. Kissa D. (2017), *Service Quality in Fitness Centers: The case of Greece*, Hellenic Open University, Patra.
10. Giddens A. (2009), *Κοινωνιολογία*, Gutenberg.
11. Greenhalgh T & Taylor R. (1997), "Papers that go beyond numbers (qualitative research)", *Br Med J*, 315, 740-743.
12. Guthold R, Stevens GA, Riley LM & Bull FC. (2018), "Worldwide trends in insufficient physical activity from 2001 to 2016: a pooled analysis of 358 population-based surveys with 1.9 million participants", *Lancet Glob Health*, 6 (10), 1077-86.
13. Macintosh E. & Doherty A. (2007), "Reframing the service environment in the fitness industry", *Managing Leisure* 12.4, 273-289.
14. NCD Risk Factor Collaboration (NCD-RisC) (2017), "Worldwide trends in body-mass index, underweight, overweight, and obesity from 1975 to 2016: a pooled analysis of 2416 population-based measurement studies in 128·9 million children, adolescents, and adults", *Lancet*, 390 (10113), 2627-42.
15. Richards H. & Schwartz L. (2002), *Ethics of qualitative research: Are there special issues for health services research?*, *Fam Pract*, 19, 135-139.
16. Rieger T, Batrakoulis A. (2016), "Innovations in fitness education: the European approach of standards developments for specialist occupations", In Middelkamp J, Rutgers H, editors, *Growing the Fitness Sector Through Innovation*. Brussels (BE) and Den Bosch (NL), EuropeActive & BlackBoxPublishers; 149-63.
17. Robinson L. (1999), "Following the quality strategy: the reasons for the use of quality management in UK public leisure facilities." *Managing Leisure*, 4.4, 201-217.
18. Silverman D. (2000), *Doing qualitative research*, Sage Publications, London.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ν. 423/1976 «Περί γυμναστηρίων και ρυθμίσεως θεμάτων αφορώντων εις τον εξωσχολικόν αθλητισμόν», ΦΕΚ 223/21-08-1976 τ. Α'.
2. Ν. 1712/1987 «Εκσυγχρονισμός επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 115/08-07-1987 τ. Α'.
3. Π.Δ. 456/1988 «Οργάνωση και Λειτουργία Γυμναστηρίων», ΦΕΚ 209/22-09-1988 τ. Α'.
4. Ν. 2725/1999, «Ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 121/17-06-1999 τ. Α'.
5. Π.Δ. 219/2006 «Περί καθορισμού των όρων και των προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών γυμναστηρίων ή ιδιωτικών σχολών εκμάθησης αθλημάτων», ΦΕΚ 221/13-10-2006 τ. Α'.
6. Ν. 3599/2009 «Σύσταση Πανελληνίου Συλλόγου Φυσικοθεραπευτών και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 176/01-08-2007 τ. Α'.
7. Κοινή Υπουργική Απόφαση ΔΙΑΠΔ/Φ.Α.2/33565/09-12-2013, «Απλούστευση και Προτυποποίηση των διοικητικών διαδικασιών γνωστοποίησης ίδρυσης και λειτουργίας Ιδιωτικών Γυμναστηρίων ή Ιδιωτικών Σχολών εκμάθησης αθλήματος, αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού-Ένταξη των διαδικασιών στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π) που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης (Ε.Κ.Ε)», ΦΕΚ 3169/12-12-2013 τ. Β'.
8. Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ1α/Γ.Π.οικ. 17733/12-03-2020 «Επιβολή του μέτρου της προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας θεάτρων, κινηματογράφων, χώρων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, κέντρων διασκέδασης, παιδότοπων, δημόσιων και ιδιωτικών γυμναστηρίων, ιδιωτικών σχολών εκμάθησης αθλημάτων, κολυμβητηρίων κλειστών και ανοικτών στο σύνολο της Επικράτειας, για το χρονικό διάστημα από 13.3.2020 έως και 27.3.2020», ΦΕΚ 833/13-03-2020 τ. Β'.
9. Κοινή Υπουργική Απόφαση 21036/1737/02-06-2020 «Καθορισμός επιδόματος εορτών Πάσχα 2020 και χρόνος καταβολής αυτού. Προσδιορισμός του επιδόματος εορτών Πάσχα που καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό και διαδικασία πληρωμής του», ΦΕΚ 2141/03-06-2020 τ. Β'.
10. Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ.15/Δ'/οικ.18269/584/03-06-2020 «Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής του άρθρου όγδοου της από 20.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68'), όπως ισχύει, με την οποία λαμβάνονται κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου της διασποράς του κορωνοϊού Covid - 19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης», ΦΕΚ 2195/05-06-2020 τ. Β'.
11. Κοινή Υπουργική Απόφαση οικ. 23101/476/12-06-2020 «Τροποποίηση της υπ' αρ. οικ. 17788/346/8.5.2020 κοινής υπουργικής απόφασης «Περαιτέρω μέτρα στήριξης εργαζομένων και επιχειρήσεων - εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και τη σταδιακή επαναλειτουργία της αγοράς εργασίας», ΦΕΚ 2275/14-06-2020 τ. Β'.
12. Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ1α/Γ.Π.οικ. 36857/13-06-2020 «Κανόνες τήρησης αποστάσεων σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, δημόσιες υπηρεσίες και άλλους χώρους

συνάθροισης κοινού στο σύνολο της Επικράτειας, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19», ΦΕΚ 2277/14-06-2020 τ. Β'.

13. Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ1α/Γ.Π.οικ. 69919/02-11-2020 «Έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας στις Περιφερειακές Ενότητες Θεσσαλονίκης και Σερρών προς αντιμετώπιση της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19», ΦΕΚ 4831/02-11-2020 τ. Β'.
14. Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ1α/Γ.Π.οικ.: 71342/06-11-2020 «Έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 στο σύνολο της Επικράτειας για το διάστημα από το Σάββατο 7 Νοεμβρίου 2020 έως και τη Δευτέρα 30 Νοεμβρίου 2020», ΦΕΚ 4899/06-11-2020 τ. Β'.
15. Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ1α/Γ.Π.οικ. 33506/28-05-2021 «Έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 στο σύνολο της Επικράτειας για το διάστημα από τη Δευτέρα, 31 Μαΐου 2021 και ώρα 6:00 έως και τη Δευτέρα, 7 Ιουνίου 2021 και ώρα 6:00», ΦΕΚ 2233/29-05-2021 τ. Β'.
16. Κοινή Υπουργική Απόφαση 395305/18-08-2022 «Καθορισμός των κατ' ελάχιστων απαιτούμενων κτιριολογικών και λοιπών προϋποθέσεων για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων γιόγκα (yoga)», ΦΕΚ 4503/25-08-2022 τ. Β'.